

BRĪVĀ LATVIJA

ISSN 0934-6759

APVIENOTĀ **LONDONAS AVIZE** UN **LATVIJA**

2017. gada 7. – 13. oktobris

Nr. 37 (1503)

Lasiet tīmeklī
www.brivalatvija.lv

RAITS EGLĪTIS

Noslēgusies PBLA valdes sēde

Pasaules brīvo latviešu apvienības (PBLA) valde un viesi gadskārtējās valdes sēdes atklāšanā 2017. gada 27. septembrī Rīgas Latviešu biedrības Ligo zālē. **Pirmajā rindā no kreisās:** Krievijas Latviešu kongresa priekšsēde Lauma Vlasova, aizsardzības ministrs Raimonds Bergmanis, kultūras ministre Dace Melbārde, bijušais Valsts prezidents Vāldis Zatlers, PBLA priekšsēdis Jānis Kukainis, PBLA valdes priekšsēža vietniece un Latviešu apvienības Austrālijā un Jaunzēlandē (LAAJ) priekšsēde Kristīne Saulīte, izglītības un zinātnes ministrs Kārlis Šadurskis, ārlietu ministrs Edgars Rinkēvičs, Eiropas Latviešu apvienības (ELA) pārstāve un Latviešu Nacionālās padomes Lielbritānijā priekšsēde Lilija Zobens, Amerikas Latviešu apvienības (ALA) pārstāve un ALA Izglītības nozares vadītāja Āndra Zommere. **Otrajā rindā no kreisās:** ALA vicepriekšsēde Taira Zoldnere, PBLA Kultūras fonda priekšsēdis Juris Ķeniņš, ALA pārstāve un ALA Kultūras nozares vadītāja Līga Ejupe, ALA priekšsēdis Pēteris Blumbergs, Latviešu Nacionālās apvienības Kanādā (LNAK) pārstāvis Mārtiņš Sausiņš, PBLA Izglītības padomes pārstāvis Eiropā Māris Pūlis, ELA prezidija locekle un PBLA Kultūras fonda pārstāve Inguna Grietiņa-Dārziņa, ELA pārstāvis Indulis Bērziņš, ELA priekšsēdis Kristaps Grasis, LAAJ pārstāvis Dāvids Dārziņš, LAAJ pārstāvis Jānis Grauds, Dienvidamerikas un Karību latviešu apvienības pārstāve Daina Gūtmane, LNAK priekšsēdis Andris Ķesteris, Latvijas evaņģēliski luteriskās baznīcas ārpus Latvijas (LELBĀL) prāvests Klāvs Bērziņš, LNAK pārstāvis Alberts Upeslācis, PBLA pārstāvniecības vadītājs Latvijā Jānis Andersons, PBLA kasieris Jānis Grāmatiņš, ALA ģenerālsēkretārs Raits Eglītis un Latvijas Brīvības fonda pārvaldes priekšsēdis Jānis Lucs

Piedaloties bijušajam Valsts prezidentam Valdim Zatleram, ārlietu ministram Edgaram Rinkēvičam, aizsardzības ministram Raimondam Bergmanim, kultūras ministrei Dacei Melbārdei, izglītības un zinātnes ministram Kārlim Šadurskim un Ārlietu ministrijas Speciālo uzdevumu vēstniekam Atim Sjanītam aizvadītajā nedēļā Latviešu biedrības namā tika atklāta PBLA gadskārtējā valdes sēde.

PBLA valde trīs dienu sarunās pārrunāja Latvijas valsts sadarbību un atbalstu diasporai, drošības un ekonomikas jautājumus, izglītības un demogrāfijas problēmu risinājumus, gatavošanos Latvijas simtgades svinībām, kā arī nākotnes darbības jautājumus.

Sēdi atklājot, PBLA priekšsēdis Jānis Kukainis uzsēva: "PBLA aizvadītajā savas darbības gadā ir bijusi uzticīga mūsu nemainīgām vērtībām un prioritātēm, – un tās ir: latvietības saglabāšana un uzturēšana ārzemēs; latviskās izglītības un kultūras veicināšana un uzturēšana ārpus Latvijas; atbalsts Latvijas valsts drošības stiprināšanai;

un sadarbība ar Latviju, lai veicinātu tās attīstību."

Ministru prezidents Māris Kučinskis savā rakstiskajā apsveikumā nosauca organizācijas akronīmu "PBLA" par 1980. gadu Latvijas brīvības simbolu un rakstīja: "Atgūstot Latvijas neatkarību, varēja šķist, ka jūsu organizācija zaudēs savu nozīmīgumu, tomēr tā nenotika. Jūsu organizācijas biedri allaž ir snieguši un sniedz savu atbalstu procesiem, kas ilgtermiņā ir būtiski visai latviešu tautai."

PBLA gadskārtējā sanāksme, uz kuru sabrauc 16 balsstiesīgi centrālo latviešu organizāciju pārstāvi no visas pasaules – ASV, Kanādas, Eiropas, Dienvidamerikas, Austrālijas, Jaunzēlandes un Krievijas beidzās piektdien, 29. septembrī, dalībniekiem vienojoties dziesmā "Nevis slinkojot un pūstot". Šī bija ilggadējā PBLA priekšsēža un ASV latviešu sabiedriskā darbinieka Jāņa Kukaiņa pēdējā valdes sēde, jo viņš ar 2018. gadu nolēmis nodot PBLA vadības stafeti un nekandidēt uz priekšsēža amatu.

(Turpinājums 7. lpp.)

Mairis Briedis uzvar ar Latvijas vārdu cimdā

Pusnakts boksa mistērija Rīgā līdzīgi kā Lasvegasā

"Gribu pierādīt, ka latvieši ir stipra tauta", "Mans dopings ir mana tauta". Ar šādiem ļoti motivējošiem vārdiem uz katru cīņu dodas mūsu izcilais bokseris Mairis Briedis. Viņa mērķis ir kļūt par pašu spēcīgāko dūru

cīņā uz planētas. Vienu Latvijas boksa vēstures lappusi viņš jau ir pārrakstījis, izcīnot Pasaules Boksa padomes (WBC) čempiona jostu. Tagad Mairis ir ceļā uz nākamo pakāpienu.

(Turpinājums 12. lpp.)

"Nāc līdzās!"
Londonā un
Straumēnos
2. lpp.

Franka Gordona
un Sallijas
Benfeldes
komentāri
3. lpp.

Pie vēstures
pirmavotiem
6. lpp.

PBLA sēdes
atskaņas
7. lpp.

"Kas tad es par
veikalnieku!"
8. lpp.

Chodorkovskis
par Baltiju un
Putinu
9. lpp.

91770934 167501 81 37

Cik daudz var izdarīt ar labu, krietnu sirdi?

Saruna ar "Fonda Nāc līdzās!" valdes priekšsēdi, Triju Zvaigžņu ordeņa kavalieri Sarmu Freibergu

"Fonds Nāc līdzās!" darbojas kopš 1998. gada, un tā aicinājums ir bērniem ar īpašām vajadzībām dot iespēju pierādīt un attīstīt savus talantus, ar mākslas palīdzību veidot integrēšanas sabiedrībā. Soruden "Fonda Nāc līdzās!" koris gatavojas savam pirmajam ārzemju koncertbraucienam – Daugavas Vanagu fonds Lielbritānijā izkārtojis divus koncertus. Tie paredzēti 4. novembrī Londonā, St. Sapulchre dievnāmā, bet 5. novembrī būs koncerts "Straumēnos". Klausītāju priekšā stāsies daudzbalstīgs jauktais koris diriģenta Rūdolfa Bērniņa vadībā.

Sarma Freiberga stāsta par kustību, kas aizsākusies pirms vairāk nekā divdesmit gadiem, bet tagad izaugusi par organizētu, sazarotu darbu, katru gadu aptverot arvien jaunus un jaunus dalībniekus. Jau divdesmit pirmo gadu notiek festivāls "Nāc līdzās!"

Darbības uzbūve ir šāda: mēs organizējam reģionālus festivālus, kuŗos izvirzām labākos – laureātus, un no tiem izveidojam Ziemsvētku koncertu. Bet laureāti ik gadu nāk klāt jauni, iepriekšējie arī turas aktīvajā aprītē. Tāpēc esam izdomājuši, ka tos, kas jau ilgāku laiku laureātu godā, pasludinām par Zelta laureātiem, nāk klāt atkal jauni laureāti. Tas arvien jaunus dalībniekus motivē piedalīties un pilnveidoties. Katrā ziņā šī festivāla dalībnieku skaits gadā ir ap tūkstošiem.

Tas taču nozīmē regulāru gatavošanos, nopietnu mēģinājumu darbu?

Regulārais mēģinājumu darbs aptver visu Latviju. Tajā iesaistās biedrības, speciālas skolas, bērnu nami. Speciālas skolas ir galvenais bloks, no kuŗienes nāk dalībnieki. Pēdējā laikā ir izveidojušas vairākas vecāku dibinātas biedrības, ir dienas centri. Tā ir iegājies, es saku: bērni, bērni. Bet mūsu darbības lokā jau sen nav vairs tikai bērni. Vecuma amplitūda ir no kādiem pieciem gadiem līdz piecdesmit pieciem. Ar gadiem nākušas klāt citu virzienu darbības. Jau sešus gadus notiek nometnes bērniem ar īpašām vajadzībām. Šajā vasaras nometnē mēs gatavojamies Ziemsvētku koncertam. Mums ir foto novirziens, kur kuratora, profesionāla fotografa Jāņa Medņa vadībā rikojam izstādes. Piecus gadus izdodam labdarības kalendāru ar dalībnieku fotografijām, konkursa kārtībā atlasām bildes. Pašreiz notiek mūsu otrā ceļojošā fotoizstāde "Sajūtas man līdzās", kas pabijusi jau kādās septiņās Latvijas vietās. No 1. decembra veselū mēnesi tā būs skatāma Nacionālajā bibliotēkā. Pirms tam ir bijusi fotoizstāde arī ārzemēs – Krievijā, Pleskavas Mākslas skolā. No turienes saņēmām ļoti labas, cildinošas atsauksmes. Esam arī izdevuši savu pirmo dzejas grāmatu, kuŗā ir trīs mūsu autoru darbi. Pēc tam tikai atklājās, ka ir jau vēl vairāki, kas raksta dzeju, bet līdz šim nebija uzdrošinājušies par to runāt. Un, protams, piekto sezonu strādā mūsu koris, kas ir absolūti unikāls veidojums Latvijas kultūrtelpā.

Pastāstiet, lūdzu, tuvāk par šī koŗa darbību!

Kori dzied dalībnieki ar ļoti dažādu specifiku. Ir jaunieši ratiņkrēslos, tāpēc visu laiku jādomā, vai koncertā varam tikt augšā uz skatuves, ir arī vājredzīgie un vēl viena grupa – cilvēki ar garīgās attīstības problēmām. Diriģentam ir ko strādāt. Pirmā diriģente korim bija Aira Birziņa, tagad šo pienākumu uzņēmis Rūdolfs Bērniņš, bet Aira vēl pa reizei atnāk pastrādāt, ja tas nepieciešams. Bērniem ar īpašām vajadzībām nereti ir vajadzīgi pavadoņi, mūsu

Šīs vasaras "Nāc līdzās!" nometnes dalībnieki kopā ar Sarmu Freibergu

gadījumā pavadoņi visbiežāk ir mamma. Pavisam dabiski nonācām pie idejas – varbūt arī mammas var dziedāt un papildināt kori. Vokālā pedagoge viņām pārbaudīja dzirdi, un tagad mūsu koŗa sastāvā dzied arī piecas mammas. Tā kā mēs ejam uz Simtgades dziesmu svētkiem, kāpēc lai mammas sēdētu malā, lai dzied kopā ar savu bērnu. Tagad tikai jāsaģādā viņām koŗa kopējām tēlam atbilstīgi tērpi.

Tātad tagad koristus gaida lielais piedzīvojums?

Nu sareģītākā daļa, protams, saistās ar pārvietošanos. Bet varu tikai nopriecāties, kā priekšā stāvošais brauciens ir koristus mobilizējis šim svarīgajam pienākumam. Viņi visi, arī tie, kas vājredzīgi, saka – grībot redzēt Londonu. Viņiem tas nozīmē – uztvert ar visām iespējamām maņām. Tas nozīmē arī pacilājošas pārmaiņas ikdienas ritējumā.

Vai Dziesmu svētkiem koris gatavo visu paredzēto repertuāru?

Jā, piedalīsimies vienā no jaukto koŗu grupām. Dažas dziesmas no

gaidāmo svētku repertuāra ņemam līdzī arī un Londonu. Gatavojamies koŗu skatei nākamā gada aprīlī. Pagājušajā gadā jau arī piedalījāmies skatē, žūrijas pozitīvās atsauksmes liecināja, ka viņi bijuši patīkami pārsteigti par sniegumu, mūs izvirzīja tālāk uz Dziesmu svētkiem. Dziedātāji no laimes pat apraudājas...

Kas atbalsta jūsu unikālā koŗa darbību?

Mēs dzīvojam no ziedojumiem. Dažas reizes esmu mēģinājusi lūgt fināciālu palīdzību dažādām institūcijām un esmu saņēmusi daudz atteikumu. Patiesībā ierēdņi lielākoties ļoti virspusēji uzteņ mūsu fonda vajadzības, neiedziļinās būtībā. Kad Latvija bija Eiropas Padomes prezidējošā valsts, mēs ar kori uzstājāmies četros valsts līmeņa sarīkojumos, viena bija pat augstākā līmeņa pārstāvju tikšanās Dzelzceļa muzejā. Tādos sarīkojumos parasti uzstājas Vestards Šimkus un viņa līmeņa mākslinieki, bet toreiz aicināti bijām mēs. Klausītāji bija negaidīti pārsteigti – cik brīnišķīgs koris!

Kādā ceļā saņemat ziedojumus?

Lielākā to daļa saplūst uz Ziemsvētkiem, un tad no tā arī visu gadu dzīvojam.

Straujiem soļiem tuvojas arī lielais gada notikums Ziemsvētku koncerts. Pastāstiet, kāds tas būs šogad!

Ziemsvētkos lielais koncerts pirmo reizi notiks koncertzālē "Cēsis" – laureāti mūzicēs kopā ar viesiem. Būs divas viesu grupas – pirmajā daļā "Rakstu raksti", otrajā – "Melo M". Mūzikālais vadītājs ir Kārlis Auzāns, bez mūsu pašu solistiem būs arī "lielie" solisti, kupls pulciņš. Protams, arī Operas mākslinieces Ilona Bagele un Evita Zālīte, kas ir mūsu "krustmāmiņas".

Šāda koncertēšana kopā ar sabiedrībā labi pazīstamiem māksliniekiem acīmredzot ievērojami paceļ arī jūsu jauniešu pašapziņu?

Ne katram talantīgam jauniešim Latvijā ir dota iespēja mūzicēt kopā ar profesionāļiem, pašu apjūsmotiem māksliniekiem. Tas ir ļoti pozitīvs notikums arī pašiem māksliniekiem, ko mēs fondā saucam par sirds māksliniekiem. Mums pat ir iedibināta balva – Labā Sirds. Ne visi mākslinieki Latvijā ir pelnījuši, ka viņus uzaicinām. Var būt laba balss, veiksmīga karjera, bet viņš nav sirds mākslinieks, ja kaut kā ļoti svarīga pietrūkst. Piemēram, mums ir

radījuši pavisam citu skatījumu uz cilvēkiem ar īpašām vajadzībām. Televīzijas raidījumu ik gadu noskatās aptuveni 100 000, tā taču ir ievērojama mūsu sabiedrības daļa! Pieņemsim, 10% no tiem ir tuvinieki, radi. Bet ir arī vēl citi. Domāju, ka esam sabiedrības domāšanu lēnām pavērsuši sev vēlamā virzienā, pamazām mainījusies attieksme, to varam jau vērot ikdienā.

Gribu pastāstīt par vēl vienu fonda darbības veidu – nākamgad būs jau desmit gadi, kopš mēs braucam uz Latvijas Valsts mežiem stādīt mežu. Tā ir mežu talka, ko gribam pabeigt ar 30 000 iestādītiem kociņiem, pagaidām mūsu kontā ir tikai 27 000. Sākumā tas šķita nedrošs pasākums. Protams, ar ratiņkrēsliem nevar braukt pa izcirtumu, bet jaunais cilvēks brauc pa maliņu un iestāda savu kociņu. Neredzīgie ilgi nevarēja sadūšoties, bet sadūšojās un iestādīja. Mēs dodam cilvēkam iespēju iegūt apziņu, ka viņš var – "Es arī to esmu izdarījis!" Jelgavas mežsaimniecībā mums ir savi draugi, viņi daudz stāsta par mežu, palīdz daudz ko uzzināt un ieraudzīt, kaut dažam tikai gara acīm.

Paveikts ir patiešām daudz. Kā jums pašai ir ar spēka un enerģijas rezervēm?

Bet ja es raudāšu, es nevarēšu nevienu palīdzēt. Man arī ir žēl, ka cilvēks nav piedzimis vesels. Bet ir tā, kā ir, jādra no tās vietas, kā ir. Spēku dod tas, ka visa šī "iekustināšana" lēnām izplatās tālāk – iedrošina arī citus, arī vecākus un skolotājus. Mums ir tādi stereotipi, kas jāpārvar. Piemēram, Maija, viena no mūsu bērniem, beigusi Juglas mūzikas skolu, bija pirmā vājredzīgā, kas šogad iestājās Latvijas Mūzikas akadēmijā. Viņa dzied mūsu kori, spēlē flautu, viņas priekšnesumus varēs dzirdēt arī Lielbritānijas koncertos. Cita meitene – Līga – pirmā absolūti neredzīgā meitene, kas iestājās Babītes vispārīgglītojošās vidusskolas 11. klasē. Viņas mamma tā arī atzina: "Sarma, tu esi mūs iedrošinājusi..."

Ir jau reizes, kad rokas nolaižas. Taču visbiežāk, tieši sastopoties ar pretestību, iegūstu īpašu sparū darboties tālāk, pierādīt tiem, kas nesaprot un nespēj iedziļināties, kādas ir mūsu problēmas. Mūsu kustībā neienāk tādi, kas ir formālisti, pat uz vasaras nometni brauc pedagogi un lektori, kas ir sirds cilvēki. Viņi jūtas ļoti labi, jo atzīst – uz dažām dienām ir nonākuši pasaulē, kur nav melu, nav izlikšanās, kur neviens savu labumu nemeklē uz cita rēķina. Tu redzi, ka arī veselais cilvēks nebaidās būt paties, viņš atzīst, ka jūtas brīnišķīgi.

"Radošs gars – dzīves spars!" Šī devīze mums pat nometnē uz krekliņiem bija uzdrukāta.

Ir jau tā, ka cilvēkos ar īpašām vajadzībām visos dzīvo iekšā liela nedrošība. Visu laiku viņi jāiedrošina, jāpaslavē, lai var atkal virzīties uz priekšu. Mēs redzam, cik svarīgi ir uzturēt radošo garu!

Atliek tikai novēlēt korim veiksmīgu koncertceļojumu!

Sarma Freibergu uzklausa
Gundega Saulīte

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

Kārlim Dambergam piešķirts Francijas Nacionālo nopelnu kavaliera ordenis

Kārlis Dambergs pazīstams kā viens no Kalnciema kvartāla dibinātājiem un īpašniekiem. Kalnciema ielas kvartāls ir veiksmīga un daudzpusīga Rīgas pilsētas vēsturiskā mantojuma un publisku norišu vieta Pārdaugavā.

Kārlis Dambergs

Savukārt, par nozīmīgu ieguldījumu Francijas – Latvijas attiecībās izglītības jomā Kārlim Dambergam 2017. gada 28. septembrī tika piešķirts Francijas Nacionālo nopelnu kavaliera ordenis (*Chevalier de l'Ordre national du Mérite*). Francijas Nacionālo nopelnu kavaliera ordeni izveidojis ģenerālis de Golls 1963. gadā. Tas tiek piešķirts par īpašiem nopelniem un izciliem sasniegumiem valsts, civilajos vai militārajos amatos. Desmit gadu laikā ar darbu Žila Verna Rīgas Franču skolas dibināšanā un izaugsmē Kārlis Dambergs stiprinājis Francijas un Latvijas sadarbību izglītības jomā. Šajā laikā skola, kurā mācības uzsāka 20 pirmsskolas skolēni, jau pulcējusi vairāk nekā 220 skolēnu līdz pat 9. klasei. Skolu 2007. gadā Latvijā dibinājusi un pārvalda bezpeļņas organizācija APECEF (*Association des Parents d'Élèves des Classes d'Enseignement en Français*) pēc Francijas Republikas vēstniecības Latvijā ierosmes. Kārlis Dambergs ir šīs organizācijas valdes priekšsēdis.

Kārlis Dambergs ir īpaši pagodināts par šo novērtējumu un iespēju sniegt personīgu ieguldījumu starptautiskas izglītības attīstībā Latvijā, cieši sadarbojoties ar Francijas vēstniecību Latvijā, Izglītības kvalitātes valsts dienestu un Rīgas domi, kā arī plašu ne-savtīgu atbalstītāju loku.

Divas Latvijas monētas gūst atzinību starptautiskajā konkursā Monētu zvaigznājs
Latvijas kolekcijas monētas "Zeme" un "Ziemassvētku kaujas" guvušas atzinību izdevniecības *Watermark Publishing House* rīkotajā 11. starptautiskajā kolekcijas monētu konkursā *Monētu zvaigznājs 2017 (Coin Constellation - 2017)*.

Maskavā tika paziņoti konkursa rezultāti. Uz balvām pretendēja 268 monētas no 27 valstīm. Konkursā varēja pieteikt monētas, kas izlaistas 2016. gadā, un tās astoņās nominācijās vērtēja starptautiska žūrija. Latvijas Bankas 2016. gadā izlaista perlukora un sudraba monēta *Zeme* atzīta par labāko nominācijā "Oriģināla tehnoloģija". Monētas autora architekta Mārča Kalniņa veidotās monētas centrā gluži kā Visumā peld mūsu mājas – planēta *Zeme*. Monētas ļauj katram uz to paskatīties no neierasta skatpunkta, lai labāk novērtētu Zemes niecību plašajā Visumā un vienlaikus tās neaizstājamo nozīmību priekš mums. Mārcis Kalniņš ar šīs caurspīdīgās monētas ideju 2015. gadā uzvarēja Latvijas Bankas rīkotajā inovatīvas eiro kolekcijas monētas konkursā. Kolekcijas monēta *Zeme* izgatavota kaltuvē *UAB Lietuvos monety kalykla* (Lietuva).

Nominācijā "Veiksmīgs mākslinieciskais risinājums" otro godalgu saņēma sudraba kolekcijas monēta *Ziemassvētku kaujas*, kurās grafisko dizainu veidojis mākslinieks Kristaps Ģelzis un ģipša modeli – Ligita Franckeviča. Arī šī monēta kalta Lietuvā. Kristapam Ģelzim monētas dizaina ideja radusies, apmeklējot Ziemassvētku kauju muzeju Jelgavas novadā. Galvenais emocionālais savilņojums gūts no dažām skopām detaļām – patronu čaulītēm, lodes trieciena deformētas šinēļa siksnas sprādzēs, šrapnela rūsas koka stumbra un tikai nojaušama aizbirušu ierakumu reljefa.

Rīgas konferencē diskutē par Baltijas valstu drošību

29. un 30. septembrī Latvijas Nacionālajā bibliotēkā norisinājās ikgadējā, jau divpadsmitā, Rīgas konference, kurā diskutēja par Baltijas valstu drošības aspektiem, globālizācijas un plašsaziņas līdzekļu ietekmi, *Brexit*, Austrumu partnerību un Ukrainu, Krieviju, kā arī populisma fenomenu pasaulē. Beidzot konferences darbu, ārlietu ministrs Edgars Rinkēvičs norādīja, ka Rīgas konference kļuvusi par sava veida ikgadēju globālās un reģionālās drošības un ekonomikas veselības pārbaudi. Arī konferences diskusijas apliecināja, ka ASV iesaiste globālajās norisēs ir nomainīga, NATO loma ir nomainīgi nozīmīga, savukārt Eiropas Savienība ir gatava drošību stiprināt vēl vairāk – vairāk nekā mēs bijām cerējuši pirms pieciem vai desmit gadiem. "Vēlēšanas Eiropas Savienībā piedāvā iespējas mums visiem ES. Mēs visi vēlamies redzēt jaunu, reformētu ES, kas ir daudz pietuvinātāka saviem iedzīvotājiem, nekā tā bija pirms gada vai diviem," teica ministrs. Rinkēvičs arī atgādināja, ka Latvija nākamgad svinēs valsts pastāvēšanas simtgadi –

tāpat kā mūsu kaimiņi Eiropā. Šie 100 gadi ir bijuši izaicinājumiem bagāti, un Latvija ir spējusi atgriezties Eiropā un kļūt par šīs saimes locekli vēlreiz. Vienlaikus ministrs vērsa uzmanību, ka, "ne-raugoties uz skepticismu un pesimismu, kas pastāv, un rietumnieciskai kultūrai piemītošo kritiku pret visu, ir iespējas un var strādāt labākas sabiedrības labā. Tomēr vienmēr jāatceras, ka abas – gan Atlantiskā kopiena, gan Eiropas Savienība – ir savienības, kas ir balstītas uz kopīgām vērtībām, kurās valda tiesiskums un cilvēktiesības".

NBS komandiera vizīte Somijā

25. un 26. septembrī notika Nacionālo Bruņoto spēku komandiera ģenerālleitnanta Leonīda Kalniņa vizīte Somijā un arī Latvijas vēstniecībā.

NBS komandieris L. Kalniņš (no kreisās) un vēstnieks U. Bambe

Vizītes laikā Somijā NBS komandieris tikās ar Somijas aizsardzības ministru Jusi Ninisti un Aizsardzības spēku komandieri ģenerāli Jarmo Lindbergu, kā arī piedalījās svinīgajā vainagu nolikšanas ceremonijā Hietaniemi kapsētā.

Latvijā nogādātas pirmās Austrijā iepirktais haubices

Latvijā 1. oktobra vakarā nogādātas pirmās Austrijā iegādātas M109A5Oe haubices. Tās iegādātas, lai pilnveidotu Latvijas bruņoto spēku netiešās uguns atbalsta spēju, kā arī uzlabotu Latvijas spēju pilnvērtīgi integrēties NATO operācijās un mācībās.

Haubices atvestas ar prāmi, kas pietauvojies Liepājas ostā. Aizsardzības ministrs Raimonds Bergmanis norāda, ka šo kaujas tehniku vienību iegāde ir nozīmīgs Nacionālo bruņoto spēku artilērijas papildinājums, kas ļaus uzlabot valsts aizsardzības spējas. "Haubices stiprinās Latvijas bruņoto spēku netiešās uguns atbalsta spēju, kā arī uzlabos Latvijas spēju pilnvērtīgi integrēties NATO operācijās un mācībās. Bet ikviens iedzīvotājs tās redzēs jau 18. novembra militārajā parādē Rīgā, par ko esmu īpaši gandarīts," uzsver Bergmanis.

Nacionālie bruņotie spēki Ukrainā nogādā astoto labdarības sūtījumu

7. oktobrī Nacionālo bruņoto spēku kaŗavīri, virskapelāns Elmārs Pļaviņš un Jaunsardzes un informācijas centra direktors pulkvežleitnants Aivis Mirbachs devās ceļā uz Ukrainu, lai nogādātu astoto humānās palīdzības kravu Ukrainas bruņoto spēku kaŗavīriem, viņu ģimenēm un Austrumukrainā cietušajiem civiliedzīvotājiem.

Humānās palīdzības sūtījumu 22 tonnu apmērā – apģērbu, apavus, segas un gultasveļu, ko šoreiz sarūpējušas gan Zviedrijas nevalsts organizācijas, gan Latvijas uzņēmēji un iedzīvotāji, aizsardzības nozares pārstāvji nodos Ukrainas labdarības fondiem Slovjanskā, kas to ar Ukrainas Nacionālās gvardes kaŗavīru starpniecību nogādās Ukrainas bruņoto spēku kaŗavīriem, viņu tuviniekiem un civiliedzīvotājiem, kas cietuši no kaŗadarbības Austrumukrainā.

Latviešu valoda izskan Eiropas Valodu dienā Viļņā

26. septembrī Viļņā norisinājās Lietuvas Valsts valodas centra organizētais "Eiropas Valodu dienas" sarīkojums. Eiropas Valodu diena ir gadskārtējs notikums. Šajā dienā tiek cildināta valodu daudzveidība Eiropā, kas ietver 24 oficiālās Eiropas Savienības valodas, kā arī aptuveni 60 reģionālās un mazākumtautību valodas. Eiropas Valodu dienas mērķis ir akcentēt plašo valodu dažādību Eiropā un veicināt kultūras un valodu daudzveidību, mudinot cilvēkus apgūt svešvalodas.

Sarīkojumā sadarbībā ar Latviešu valodas aģentūru un Viļņas universitātes latviešu valodas pasniedzējiem piedalījās arī Latvijas vēstniecība Lietuvā. Sarīkojuma ietvaros tika rīkotas latviešu valodas nodarbības, kurās vadīja Viļņas universitātes latviešu valodas pasniedzēja Agne Navickaite-Klišauskiene (*Agne Navickaitė-Klišauskienė*). Sarīkojumā piedalījās arī Viļņas universitātes organizētās Baltu akadēmijas vidusskolēniem pārstāves Ernesta Kazakeņaite un Agne Zujervaite, informējot par latviešu valodas apguvi iespējām Baltu akadēmijā.

Foto: Latvijas vēstniecība Viļņā

Lietuvas Valsts valodas centrs 26. septembrī rīkoja vairākus pasākumus: bērnu zīmējumu izstādi «Eiropa un valodu daudzveidība 2017» atklāšanu Lietuvas Republikas Seima ēkā; valodu nodarbību darbnīcas Lietuvas Valsts valodas centrā; jauniešu prāta spēļu sacensību "Eiropas valodu labirints 2017" finālu Viļņas rātsnama Lielajā zālē.

Otavā notiek Eiropas valodu diena

23. septembrī Otavā notika Eiropas Valodu diena, kas pulcēja aptuveni 550 studentu un valodu interesentu.

Sarīkojumā piedalījās 15 Eiropas Savienības valstu vēstniecības un Eiropas Savienības delegācija Kanadā. Interesenti varēja iepazīties ar informāciju par Latvijas kultūru un vēsturi, kā arī piedalīties latviešu valodas nodarbībās. Abas latviešu valodas nodarbības bija ļoti apmeklētas. Eiropas Valodu diena tiek organizēta pēc Eiropas Padomes iniciatīvas kopš 2001. gada. Otavā Eiropas Valodu diena norisinājās jau ceturto reizi sadarbībā ar Glibas kolledžu.

Uzsākta Latvijas Universitātes Zinātņu mājas būvniecība

27. septembrī likts pamatakmens Latvijas Universitātes (LU) Zinātņu mājai, kas būs otrā no plānotajām trīs studiju un pētniecības ēkām jaunajā LU Akadēmiskajā centrā Torņakalnā. Par godu būvniecības uzsākšanai ēkas pamatos iemūrēja kapsulu ar vēstījumu nākamajam paaudžam. Svinīgajā notikumā piedalījās izglītības un zinātnes ministrs Kārlis Šadurskis, Eiropas Investīciju bankas Ziemeļeiropas un Baltijas direktore Sandrine Krozē, Eiropas Komisijas (EK) pārstāvības Latvijā vadītāja Inna Šteinbuka, ēkas būvnieka LNK Industries Group pārstāvis Davids Lipkins un LU rektors Indriķis Muižnieks.

Zinātņu mājas celtniecību plānots pabeigt 2018. gada rudenī, savukārt trešās ēkas – LU Rakstu mājas – izbūvi plānots īstenot līdz 2020. gada nobeigumam. LU Akadēmiskais centrs būs viena no modernākajām studiju un pētniecības vietām Ziemeļeiropā, un tajā varēs iegūt augstākās kvalitātes starptautiski konkurētspējīgu izglītību.

Tiekas ar Valkas un Valgas darba devējiem

28. septembrī Valkas kultūras namā norisinājās "Livonijas darba tirgus Valka - Valga 2017". Tas tika rīkots Nodarbinātības valsts aģentūras (NVA), Igaunijas Bezdarba apdrošināšanas fonda, Valkas novada domes un Valgas pilsētas domes īstenotās INTERREG Estonia-Latvia programmas projekta "Pārrobežu darba tirgus integrācijas un nodarbinātības veicināšana" ietvaros.

(Turpinājums 4. lpp.)

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

(Turpināts no 3. lpp.)

Atgūta Hūnu kapenes plāksne

Tēvs un dēls Lapiņi 28. septembrī atdevuši Rīgas pieminekļu aģentūrai Hūnu kapenes plāksni, ko 2005. gadā atņēma zagļiem un apraka zemē. Lielajos kapos izrakta un drošās rokās nodota no zagļiem kādreiz paslēpta gleznotāja Kārļa Hūna ģimenes kapa plāksne. Rīdzinieks Jānis Lapiņš kādā ziemā pirms vairāk nekā desmit gadiem redzējis, kā zagļi plāksni cenšas nozagt no Hūna ģimenes kapličas.

Plaši pazīstamā Kārļa Hūna glezna "Bērtuļa nakts"

Kad zagļi aizbiedēti, viņš kopā ar dēlu (arī Jāni Lapiņu) apracis plāksni blakus kapličai, lai to nemēģina zagt vēlreiz. Pēc šī gadījuma Lapiņš runājis ar nu jau mūžībā aizgājušo Lielo kapu pārzinātāju Eiženu Upmani.

Upmanis esot teicis, lai plāksni nerok ārā, līdz būs pienākuši droši laiki Lielajiem kapiem. Un tagad, kad ir piešķirts finansējums un sākušies pirmie darbi kapličā atjaunošanā, Jānis Lapiņš uzskatījis, ka pienācis laiks izrakt plāksni un nodot to drošās rokās. Plāksne (attēlā) saglabājusies ļoti labi, tai nolauzts tikai viens stūritis. Tagad to pārraudzīs un drošos apstākļos līdz brīdim, kad būs atjaunota Hūna ģimenes kapliča, uzglabās Rīgas pieminekļu aģentūra.

Latvijā darbu uzsāks pieci romu mediatori

27. un 28. septembrī projekta "Latvijas romu platforma II: dialogs, līdzdalība un savstarpēja mācīšanās" ietvaros tika apmācīti un sagatavoti pieci romu mediatori darbam Latvijas pilsētās – Valmierā, Ventpilī, Jelgavā, Dobelē un Rīgā.

Romu mediatora (starpnieka) galvenais uzdevums ir veicināt un nodrošināt dialogu un sadarbību starp romu ģimenēm un pašvaldības iestāžu, kā arī valsts aģentūru speciālistiem tādās jomās kā izglītība, sociālie jautājumi, nodarbinātība, bērnu tiesības u.c. Romu mediators palīdzēs apzināt romu situāciju un problemātiskos jautājumus vietējā līmenī, un sadarbībā ar pašvaldības sociālo lietu pārvaldes, izglītības pārvaldes

un citu iestāžu pārstāvjiem atrast atbilstošus risinājumus, lai veicinātu sociālā un nabadzības riskā nonākušo romu integrāciju un sociālo iekļaušanu vietējā līmenī. Turklāt romu mediators vienkāršā, romiem saprotamā valodā regulāri informēs vietējos romu iedzīvotājus par sociālā atbalsta iespējām, piemēram, par konkrētiem Eiropas Sociālā fonda atbalsta pasākumiem un pašvaldības sniegtajiem pakalpojumiem, kā arī motivēs romus izglīties, iesaistīties darba tirgū un kultūras un jauniešu sarīkojumos.

Projekts "Nepalik vieniem klusumā" izvirzīts prestižai ES balvai

Lai nedzirdīgas sievietes dzemdībās varētu sazināties ar ārstiem, bet pēc tam veiksmīgi sāktu mazuliša barošanu ar krūti, Latvijas Nedzirdīgo savienībā pirms pāris gadiem radīts atbalsta projekts "Nepalik vieniem klusumā". Tagad šī iniciatīva novērtēta arī starptautiski un 140 projektu vidū Latvijā radītais atbalsts nedzirdīgajām māmiņām izvirzīts finālā prestižai Eiropas Savienības balvai.

Eduardam Veidenbaumam – 150

3. oktobrī apritēja 150 gadu pirmajam latviešu revolucionārajam dzejniekam Eduardam Veidenbaumam (1867-1892). Veidenbaums studēja Tērbatā, atdzejoja Horāciju, Frīdrihu Šilleru un vairākus citus pagātnes autorus, publicēja arī zinātniskus rakstus. Viņa īsā dzīve aizritēja cīņā ar trūkumu un slimību. Pirmais dzejoļu krājums "Dzeja" iznāca tikai 1896. gadā pēc autora pāragrās nāves, turklāt cenzūras izkropļots dzejoļu asā, šķiriskā rakstura dēļ. Literātūrkritiķu ieskatā Veidenbaums ir viens no retajiem latviešu lirīķiem, kuŗa rindas nenoveco un kuŗu katra paaudze atklāj sev jauna.

Gaismas pili notiks 16 sarunu kino cikls "Simtgade un vēl"

Gaidot Latvijas valsts simtgadi, šī gada oktobrī Latvijas Nacionālā bibliotēka, Nacionālais Kino centrs un Latvijas Nacionālais arhīvs uzsāks 16 sarunu kino ciklu "Simtgade un vēl", kas kino cienītājiem sniegs iespēju vienlaikus iepazīt gan topošās filmas no programmas "Latvijas filmas Latvijas simtgadei", gan LNB Ziedoņa zālē noskatīties arī citus šīs programmas autoru radošos darbus.

Ciklā "Simtgade un vēl" katra vakara programmu ievadīs īss

stāstījums par vienu vēl topošu simtgades filmu (plānoto pirmizrāžu secībā) un iepazīšanās ar filmas režisoru vai radošo grupu. Savukārt sarunas nobeigumā tiks izrādīta šī paša režisora vai studijas filma, kas tapusi nesēnā pagātnē un sniedz ieskatu autora radošajā rokrakstā.

2017. gada balva Rīgas architektūrā piešķirta Pullman Riga Old Town

2. oktobrī, Pasauls architektūras dienā, jau 12. reizi tika pasniegta Gada balva Rīgas architektūrā.

2017. gada balva Rīgas architektūrā "Par apjomīgas publiskās ēkas mūsdienīgu un emocionāli izteiksmīgu risinājumu vēsturiskajā vidē" ir piešķirta Pullman Riga Old Town viesnīcai Jēkaba ielā 24 (attēlā) un tās autoriem Mārtiņam Hermansonam, Robertam Valdmanim, Olafam Ievīnam, Norai Saulespurēnai, Kristāpam Grundšteīnam, Aldim Blicsonam un Tomam Kokinam. Papildus gada balvai skates žūrija piešķīra 11 atzinības par izcilību, piemēru un sasniegumiem atsevišķu objektu architektūrā.

Žaņa Lipkes mūzejā producē izrādi "Persiešu valodas stundas"

Par izrādes galveno producentu "Persiešu valodas stundās" debitē bijušais premjērministrs un biedrības Žaņa Lipkes memoriāls vadītājs Māris Gailis, producējot godalgotā krievu drāmaturga un kinoscenārista Genadija Ostrovska (Maskava) lugu "Persiešu valodas stundas".

Lugas pamatā ir G. Ostrovska izdomāta epizode no poļu-ebreju rakstnieka Bruno Šulca (1892-1942) dzīves. Izrādes darbība notiek koncentrācijas nometnē, kur uzraugs Ginters starp ieslodzītajiem meklē cilvēku, kas varētu viņam iemācīt persiešu valodu. Tas ir viņa sapnis kopš bērnības. Tā kā nometnē lielākoties ir ebreji un neviens nezina persiešu valodu, viņi visi dodas uz krāsni. Taču ebrejs Bruno Šulcs ļoti grib dzīvot. Un vēl vairāk viņš grib izglābt savu mazo dēlu, kuŗš atrodas bērnu nometnē kaimiņos, tāpēc uzņemas iemācīt Ginteram persiešu valodu.

Latvijā viesosies Baiba un Lauma Skrides

Rudens kameramūzikas festivālā 11. oktobrī Lielajā gildē klausīta-

VĒSTNICĪBU ZIŅAS

NĪDERLANDE. 27. septembrī Latvijas Republikas Ministru prezidents Māris Kučinskis darba vizītes Nīderlandē ietvaros Latvijas vēstniecībā Hāgā pasniedza pateicības rakstus par nozīmīgu ieguldījumu Latvijas un Nīderlandes divpusējo attiecību veicināšanā un stiprināšanā. Novērtējot ilgstošu un pašreizējā darbu, veicinot Latvijas vārda atpazīstamību un Latvijas – Nīderlandes sadarbību, Kučinskis pasniedza Pateicības rakstus Jopam Feijkinkam, Irēnei Ālērsei-Brutānei, Melitai Hartgerai Rumbergai un Janam Penningam. Par godu Latvijas valsts simtgadei Ministru prezidents Latvijas vēstniecības dārzā Simtgades ziedu dobē simboliski iestādīja Latvijā selekcionētu tulpi *Flaming Baltic*, kas nosaukta par godu *Baltijas ceļam*.

KRIEVIJA. 16. septembrī Latviešu skolā Maskavā svinīgi tika atklāts jaunais mācību gads. Ar koncertu uzstājās viesi – Cēsu Valsts ģimnazijas jauktais vokālais ansamblis "Tomēr", kuŗu vadīja diriģente Ilga Šķendere un koncertmeistare Elita Tomsone. Pēc skanīgās semestra atklāšanas norisinājās sadziedāšanās un sadejošanās ar Latviešu skolas Maskavā audzēkņiem un viņu vecākiem. Šogad Latviešu skolā Maskavā mācības uzsāka vairāk nekā 40 audzēkņi. Nodarbības, kā ierasts, notiek divas reizes mēnesī, katru otro sestdienu. To laikā skolēni apgūst latviešu valodu, kultūru, deju un radošās mākslas nodarbības. Vēstniecība īpaši vēlas izcelt Skolas pedagoga ieguldījumu Skolas pastāvēšanā un darbības nodrošināšanā un pateikties: Latviešu skolas Maskavā vadītājam un deju nodarbību pasniedzējai Antrai Levovai, Latviešu valodas skolotājam Iritai Saukānei un Lienei Perevalovai, Radošās mākslas skolotājiem Madarai Svilānei, Žannai Miņko, Artūram Pūpolam, Ievai Sprūdei un Jeļenai Punculei.

POLIJA. 27. septembrī Latvijas Republikas ārķārtējais un pilnvarotais vēstnieks **Edgars Bondars** iesniedza akreditācijas vēstuli Polijas Republikas prezidentam Andžejam Dudam (*Andrzej Duda*). Tikšanās laikā pēc oficiālās akreditācijas ceremonijas ar prezidentu tika pārrunāta Latvijas un Polijas divpusējā sadarbība, augsti novērtējot abu valstu draudzīgās attiecības, kuŗu vēsture veidojusies un stiprinājusies gadsimtu gaŗumā. Puses pozitīvi novērtēja arī abu valstu konstruktīvo un radošo sadarbību dažādos starptautiskos un reģionālos formātos, īpaši izceļot drošības stiprināšanas nozīmi. Bondars apliecināja gatavību uzturēt aktīvas arī abu valstu kultūras saiknes, tuvojoties Latvijas Republikas un Polijas Republikas simtgadei.

TURCIJA. Ar krāšņu Latvijas mūziķu *Big Al & The Jokers* koncertu Starptautiskajā Alānijas džeza festivālā 22. septembra vakarā tika atklāta Latvijas simtgadei veltītā programma Turcijā. Sarīkojuma dalībniekus uzrunāja Latvijas vēstnieks Turcijā Pēteris Kārlis Elferts, kā arī Alānijas mērs Adems Murats Judžels. Latvijas mūziķi bija sagatavojuši iespaidīgu koncertprogrammu un ar profesionālītāti un nepārspējamo šarmu apbūra vairāk nekā pusotru tūkstoti skatītāju. Koncertu ierakstīja Turcijas valsts televīzija. Vēstnieks Elferts uzrunā uzsvēra, ka Latvija ir zināma kā valsts, kas dzied. "Mēs esam pasaulslaveni ar saviem koriem, komponistiem, diriģentiem un operdziedātājiem. Šis ir mūsu pirmais sarīkojums, kam gada gaŗumā sekos daudzi citi visā Turcijā par godu Latvijas simtgadei," teica vēstnieks. Turpmākā Latvijas simtgades programma Turcijā līdzās citiem sarīkojumiem iekļaus Baltijas valstu mūziķu klasiskās mūzikas koncertu ar Bilkentas simfonisko orķestri, kā arī pirmreizēja vēsturiska pētījuma izdošanu par Turcijas un Latvijas attiecībām.

ĶĪNA. 23. septembrī Pekinas vienā no populārākajiem iepirkšanās un atpūtas centriem *Sanlitun Soho* Latvijas vēstniecība Ķīnā sadarbībā ar Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras pārstāvību Ķīnā piedalījās "Eiropas ielas" sarīkojumā, ko organizēja Eiropas Komisijas pārstāvība Ķīnā. "Eiropas ielas" mērķis ir popularizēt 28 dalībvalstu tradīcijas, ēdienus un to kultūru, vienkopus izveidojot Eiropas ielu kā Eiropas vienotības simbolu. Valstīm bija iespēja popularizēt arī tūrisma nozari, aicinot apmeklēt Eiropas valstis, un izbaudīt to dažādību. Tā bija lieliska iespēja apmeklētājiem uzrunāt vēstniecību pārstāvjus klātienē un noskaidrot nepieciešamos jautājumus. Latvijas stends izraisīja nevilnotu interesi apmeklētājos, rosinot daudz jautājumu par ceļošanas iespējām uz Latviju un Baltijas reģionu. "Eiropas ielas" sarīkojums ir vēlreiz atgādinājums tam, ka Eiropas valstis var pārvarēt pat vislielākās grūtības, ja ir vienotas savā rīcībā.

jus gaida tikšanās ar Baibu un Laumu Skride, kuŗas Latvijā viesosies *Skride Quartet* sastāvā. Mūziķu izpildījumā skanēs jauna koncertprogramma, kuŗas centrā ir klavierkvarteta zelta repertuārs – Volfganga Amadeja Mocarta, Gustava Mālera un Johanna Brāmsa klavieru kvarteti.

Skride Quartet sastāvā spēlēs Baiba Skride (vijole), Liza Berto (alts), Harieta Kreiga (čells) un Lauma Skride (klavīeres). Visas četras *Skride Quartet* mākslinieces ir ne vien iejūtīgas kameramūziķes, bet arī spilgtas solistes, kas sadarbojušas ar ievērojamiem orķestriem un diriģentiem visā pasaulē.

Seminārs par Latvijas daiļdarbu tulkošanu

28. un 29. septembrī Rīgā norisinājās seminārs literārajiem tulkotājiem, kas dzīvo ārvalstīs un ir izrādījuši interesi tulkot Latvijas autoru daiļliteratūras darbus uz igauņu, lietuviešu, somu, vācu, franču, italiešu un čehu valodu.

Semināra laikā tulkotāji tikās ar Latvijas izdevējiem, kā arī prezentāciju veidā dzirdēja aktuālo informāciju par Latvijas mūsdienīgu pieaugušo un bērnu literatūru, pieejamo valsts atbalsta sistēmu darbu tulkošanai un izdošanai, rezidenču iespējām tulkotājiem.

Ziņas sakopojis **P. Karlsons**

LAIKU UN VIETU MIJĀS

FRANKS GORDONS

Bēdīgi slavenais Berlīnes mūris (1961 – 1989) tika uzslēts, lai cilvēkus no Kremļa vāciskā protektorāta – VDR “nelaistu ārā”. Šeit mums runa ir par mūriem, vaļņiem, sienām, aizzogojumiem, kuŗu mērķis ir cilvēkus “nelaist iekšā”.

Nupat paziņots, ka Krievijas Federālā drošības dienesta robežsardzes pārvalde uzbūvēs 50 kilometrus garu aizsargzogu tur, kur anektētā Krimas pussala robežo ar Ukrainu, “lai nodrošinātu Krimas drošību”. Tātad – Putina žogs. To uzslēs Perekopas zemes šaurumā – tur, kur 1920. gadā sarkano strēlnieku “Latdivīzija” metās uzbrukumā, lai kopā ar citām Trocka vadītās Sarkanarmijas vienībām padzītu no Krimas “melnā barona” Vranglera balto kaŗaspēku.

Putins ir nepacietīgs – nozogojumam jābūt gatavam šī gada 20. decembrī. Žoga, respektīvi, sienas precīzais gaŗums – 49,5 kilometri. Žogs būs 2,4 metrus augsts un sastāvēs no 16 500 sametinātiem posmiem, kuŗus “vainagos” tērauda “nagi” un īpaši izturīga

dzelozstieplu lente. Vārdu sakot, neviens “Kijevas fašistiskās huntas” piederīgais nevarēsot ielavīties Krimā, kuŗai Putins piešķirīs “sakraļu” nozīmi kā Krievijas svētumam.

Izmēru ziņā Putina žogs pie Perekopa ir tirāis sikums, salīdzinot ar iecerēto “Trampa valni”, kam visā gaŗumā jāatdala Meksika no ASV, lai aizsprostotu ceļu darba un laimes meklētāju milzu barjiem. Prezidents Donalds Tramps jau šā gada 25. janvārī – piecas dienas pēc stāšanās amatā – parakstīja attiecīgo dokumentu, kas jau, var teikt, iegājis vēsturē kā “rikojums 13767”. Tajā teikts, ka pie šī uzdevuma būs jāķeras “nekavējoties”. Aģentūras Reuters analītiķi aprēķinājuši, ka būvdarbi ilgšot trīsarpus gadus un izmaksāšot 21,6 miljardus dolaru.

Trampa rīkojumā teikts, ka šai “fiziskajai, neaurejamai barjērai” visgaŗām robežai ar Meksiku “jānovērš nelegāla imigrācija, narkotisko vielu izplatīšanās, cilvēku tirdzniecība un terrora akti”.

Impulsīvais ASV prezidents, parakstījis minēto “vēsturisko” rīkojumu, tūlīt deklarēja, ka visi šīs milzu būves izdevumi esot jāsedz Meksikai. Kā jau varēja sagaidīt, Meksikas valdība kategoriski atteicās šo būvi financēt.

Šīs robežas kopgaŗums ir 3201 kilometrs. Tā stiepjas no Meksikas līča līdz Klusajam okeānam, un robežlīnija visai gaŗā posmā sakrīt ar Riograndes upes gultni. Kaut gan vairākās vietās jau eksistē dažādu veidu un izmēru nozogojumi, Trampa rīkojums paredz pilnībā “nosegt” robežu visā tās gaŗumā, lai nepaliktu neviena sprauga. Pagaidām šis kategoriskais Trampa rīkojums ir tikai papīra lapā, ko grezno prezidenta paraksts. Bet pati iecere ir grandioza – tas jāatzīst.

Lielā stratēģiska, politiska un psiholoģiska nozīme ir trijām barjērām, ko pēdējos gados uzslējusi Izraēla un par kuŗām atbildīgs tās premjērministrs Benjamins (Bibi) Netanjahu.

708 kilometrus gaŗš ir nožo-

gojums (barjēra, siena), kas atdala Izraēlu 1967. gada robežās (“zaļā līnija”) no tai pašā gadā iekarotās teritorijas (t.s. *West Bank*), ko kontrolē Izraēlas armija. Tikai 15% no šīs barjēras strikti pieturas pie “zaļās līnijas”, kamēr 85% šo līniju pārkāpj, sniedzoties līdz pat 11 kilometriem okupētajā teritorijā, iekļaujot lielākās ebrēju apmetnes un sagādājot grūtības tuvejō palestīniešu ciemu iedzīvotājiem.

Barjēras mērķis ir neļaut teroristiem iespraukties pašās Izraēlas (*Israel proper*) teritorijā, un zināmā mērā šis mērķis ir sasniegts.

Vairākos šīs barjēras posmos iekārtoti caurlaides punkti (*check-points*), kur palestīnieši pakļauti stingrai, reizumis pazemojošai pārbaudei.

Pavisam cits raksturs ir barjērai, kas cieši apjōž Gazas joslu, kur valda teroristiskā organizācija HAMAS, kas neatzīst Izraēlas eksistences tiesības un atrodas ar to kaŗa stāvoklī.

Barjēras gaŗums ir 60 kilomet-

ru, un tā faktiski nobloķē Gazas joslu ar tās diviem miljoniem iedzīvotāju. Taču šajā barjērā iekārtoti divi pārejas punkti, pa kuŗiem diendienā tiek piegādātas dažādas preces, tostarp pēdējā laikā arī būvmateriāli.

Nobeigumā jāpiemin trešais “Netanjahu žogs” – 245 km gaŗais nozogojums visgaŗām Izraēlas robežai ar Ēģipti, kuŗa būve pabeigta 2013. gadā. Barjēras mērķis bija darīt galu nelegālo imigrantu masveida ieplūšanai Izraēlā. Runa ir par afrikāņiem – galvenokārt no Eritrejas un Sudānas, kuŗi, šķērsojot Ēģiptei piederošo tukšsienīgo Sinajas pussalu, plūda uz Izraēlu, meklējot daļēji patvērumu, bet daudzus gadījumos vienkārši darbu un iztiku.

Izraēla šo mērķi ir sasniegusi. Kamēr 2012. gada pirmajos sešos mēnešos Izraēlā iekļuva 9570 nelegālo imigrantu, 2013. gada pirmajos sešos mēnešos viņu skaits saruka līdz 34, jo barjēra jau bija gatava. Un 2016. gadā “iespraukties” izdevās tikai 16 migrantiem.

SALLIJA BENFELDE

Protams, Latvijas Radio (LR) pastāvēs, jautājums ir par to, vai radio joprojām spēš saglabāt sevi kā sabiedrīks plašsaziņas līdzeklis? Vai gadu pirms vēlēšanām to nepārtaisīs par paklausīgu valsts (un arī dažu politiķu) ruporu?

Patiesībā to, kas notiek ar Latvijas Radio pēdējā laikā, labi raksturo vecais joks ar teikumu bez pieturzīmēm, kuŗu var lasīt, kā vēlies, un kuŗa jēga mainās, ja maina komata atrašanās vietu: “Nošaut nevar apžēlot.” Nupat komats, šķiet, ielikts aiz vārda “nevar”.

Problēmas LR ir jau labu laiku – gan nesakārtotais algu jautājums, gan pati radio struktūra un tajā strādājošo veicamie darbi un amatī prasās pēc pārmaiņām.

Kopš šā gada sākuma LR vada Sigita Roķe, kuŗai ir 20 gadu darba pieredze plašsaziņas līdzekļos, arī vadošos amatos, un par viņu var sacīt, ka viņa “pazīst drēbi”. Bija cerība, ka LR pamazām viss sakārtosies. Un tad no NEPLP (mediju pārraugs Latvijā – *Red.*) puses sākās dažādi pārmetumi jeb, kā tautā mēdz teikt, “uzbraucieni”.

Atstāstīt to visu, manuprāt, nav vērts, tā būtu tikai lieka laika tērēšana, bet citādu no Sigitas Roķes šogad jūlijā rakstītā, ar jautājumu, kam traucē Latvijas Radio, gan der izlasīt: “Šāds jautājums atkal un atkal nāk prātā, vērtējot pēdējo mēnešu aktivitātes, kur Latvijas Radio vārds tiek regulāri piesaukts ar acinājumiem visu sakārtot. Tikai – kō un ar kādu mērķi?”

Šajā kontekstā nevilus nāk prātā žurnālā “Ir” publicētās “olīgarchu sarunas”, kur sarunu varo-

ņi sūkstījās tieši par to, ka neizdodas sakārtot Latvijas Radio – “tas valsts radio kā bija, tā palika”. Lai arī pagājuši vairāki gadi, arī šodien varam pašapziņīgi teikt to pašu – neviens nevar ienākt Latvijas Radio un “sakārtot”... Vai tas būtu iemesls nemitīgiem acinājumiem kaut ko Latvijas Radio darīt apokaliptisku ainu zīmēšanai? Vai šādas sarunas notiek joprojām dažādos tādos vai citādos sastāvos?

Ja tā, tad jau pavisam citādi uz tverami pēdējās dienās medijos publicētie teksti, ka radio valda haoss, ka guļam uz lauriem, raidām ne tādu mūziku un vispār nesaprotam paši, ko darām.

Atbildīgi esam izanalizējuši un sistematizējuši mūsu struktūru un procesus, ņemot vērā labāko Eiropas pieredzi. Mums ir skaidrs plāns, kō, kā un kad mēs varam izdarīt, kō varam pilnveidot šī brīža situācijā, bet kam mums iekšēju resursu nepietiek.

Šobrīd pārmaiņas skar visus radio visā pasaulē. Mēs gribam sekot labākajām tendencēm un zinām, kā, bet te mēs nonākam pie akūtas finanču nepietiekamības, kas radio ir jau gadiem. Neskatoties uz to, ka radio satur pilnveidojas un attīstās arī pats uzņēmums, tieši tam fināncējuma nav bijis. Vēl vairāk – krīzes gados tika ļoti būtiski samazināts gan darbinieku skaits, gan izmaksas, tostarp algas. Šobrīd krīzes nav, bet vēl joprojām mēs dzirdam tekstus par kādiem mītiskiem, slēptiem iekšējiem resursiem, ar kuriem mēs, ja vien gribētu, visas savas problēmas atrisinātu.

Ar savām programmām un milzīgo satura apjomu, lielāko, lojālāko auditoriju, kas uzticas Latvijas Radio saturam, mēs esam viens no nabadzīgākajiem radio Eiropā. Iespējams, šobrīd jau paši nabadzīgākie – pērn aiz mums bija Ukrainas un Armēnijas radio. Ņemot vērā, kā Ukraina šobrīd attīsta savus plašsaziņas līdzekļus, pieņemu, ka viņi ar visu to, ka valstī ir kaŗš, šobrīd būs jau mūs apsteiguši.”

Protams, LR turpināja strādāt, “apšaudē” starp NEPLP un Roķi turpinājās, tika izsludināts solītais konkurss. Pretendentu vārdi tika padarīti par “valsts noslēpumu”, tika paziņots, ka nosaukti tiks tikai uzvarētāji. Un tad, 28. septembrī, NEPLP paziņoja, ka izsaka neuzticību Sigitai Roķei. Neuzticība esot izteikta saistībā ar virkni nesakārtotu jautājumu Latvijas Radio un atklāto satura tirgošanu, preses konferencē skaidroja Ivars Āboliņš – īpaši LR pārraugs NEPLP. Savukārt Roķe pieļāva, ka Nacionālās NEPLP lēmumam atbrīvot viņu no amata varētu būt politisks zemteksts. Preses brīfingā žurnālistiem viņa sacīja, ka padomes lēmums nav pārsteigums un tam viņa ir gatavojusies.

Roķe skaidroja, ka padome ilgstoši izdarījusi spiedienu uz LR, lai tas iesniegtu aptuveni 10 000 dokumentu, tomēr par tiem nav bijušas nekādas konstruktīvas sarunas, tikai oficiāla korespondence. Tautjāta par NEPLP atklāto, ka LR tirgojis saturu sponsoriem, Roķe noliedza šādas prakses īstenošanu LR, uzsverot, ka

raidījumu sponsorēšana un līdzfinansēšana tika īstenota atbilstoši valsts likumdošanai. Viņa uzsvēra, ka LR nākas slēgt sponsorēšanas līgumus, jo bieži vien, lai izpildītu sabiedriskā pasūtījuma nosacījumus, valsts budžetā tam nepietiek līdzekļi. Tāpat viņa uzsvēra, ka gan viņa, gan arī LR otrā līmeņa vadītāji ir pauduši vēlmi sadarboties ar NEPLP, tomēr, viņasprāt, padomes plašā LR dokumentācijas izpēte liecina, ka tās mērķis nav sakārtot LR. “Negribētos ticēt, ka tuvojas vēlēšanas un ka te varētu būt citi nodomi – nevis sakārtot LR pēc būtības, bet sakārtot kaut ko citādākā veidā un citādi,” sacīja Roķe.

Un tad atklātībā pēkšņi nāca zināms, ka NEPLP izlems starp diviem valdes priekšsēža amata kandidātiem, no kuriem viens diezgan nēparprotami ir saistīts ar Ventspils interesēm. Parādījās minējumi, ka arī Roķe pati ir pietēikusies konkursā, tādēļ vienīgais veids, kā nepaturēt viņu radio valdē, ir bijusi neuzticības izteikšana. Tāpat publiski izskanēja mājieni, ka NEPLP prasījusi, lai tiktu atlaisti daži žurnālisti, bet Roķe tam nav piekritusi. Latvijas Žurnālistu asociācija pauda protestu Roķes atļaišanai, bet izskatījās, ka radio liktenis ir izlēmts. Un tad nāca vēl viens pārsteigums – 2. oktobrī NEPLP paziņoja, ka valdes priekšsēdes amatā apstiprinājusi Unu Klāpkalni, bet valdes locekļa finanču vadības jautājuma amatā apstiprināta Mārite Tukiša, abas amatā apstiprinātas uz pieciem gadiem. Klāpkalnei ir plaša pieredze vadošos amatos

Vai Latvijas Radio nenošaus?

gan valsts pārvaldē, gan privātajā sektorā. Pēdējos desmit gadus viņa bijusi Nacionālās informācijas aģentūras LETA valdes locekle un kopš 2016. gada bijusi gan LETA, gan ziņu portāla “Tvmnet” valdes priekšsēde. Klāpkalne ir arī Rīgas Ekonomikas augstskolas (“SSE Rīga”) Mentoru kluba valdes locekle un ieguvusi maģistra gradu biznesa vadībā (MBA).

Šķiet, Latvijas Radio šobrīd nolēmts “nenošaut”. Iespējams, tādēļ, ka tika nopludināta informācija par pretendentiem, starp kuŗiem NEPLP grasījās izvēlēties sabiedriskā medija vadītāju. Izvēle par labu ar politiskajām aprindām saistītu cilvēku, turklāt gadu pirms vēlēšanām, būtu pārāk skandalozā pat NEPLP. Jēbkurā gadījumā stāsts nav par to, ka Sigita Roķe bija ideāla vadītāja un ka sabiedriskajam medijam nevarētu būt cits vadītājs. Problēma ir tā, ka NEPLP ir ar politisku pieskaņu, jo to apstiprina Saeima un ka pie varas esošajiem ļoti nepatīk sabiedriskie plašsaziņas līdzekļi. Politiķi ir atraduši visai drošu un ērtu veidu, kā tikt galā ar sev vai saviem atbalstītājiem nepiederošiem medijiem – proti, par sabiedrisko mediju fināncējumu lemj Saeima. Savukārt Latvijas sabiedrība nav gatava maksāt abonēšanas naudu sabiedriskajiem medijiem, iespējams, tādēļ, ka lāgā neatzīst sabiedrisko mediju no valsts medija.

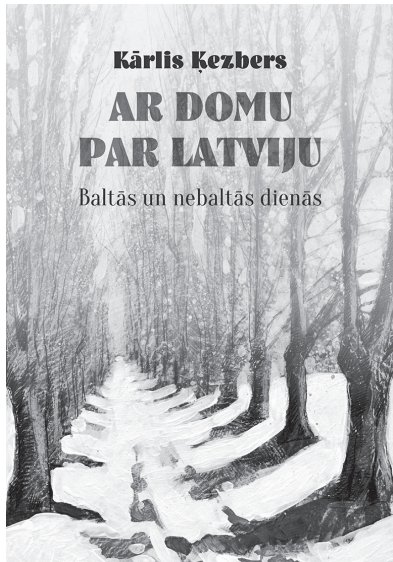
To, kas notiks ar Latvijas Radio, rādīs laiks. Vismaz pagaidām izskatās, ka sabiedriskā medija “nošaušana” atlikta.

EDUARDS SILKALNS

Daudzdaļa atceres

Kārlis Kežbers, *Ar domu par Latviju, apgāds "Mansards", 2017. g., 200 lpp.*

Angļiem ir apzīmējums *maid of all work*, vāciešiem – *Faktotum*. Runa ir par cilvēkiem, kas savu čaklo roku vai gudro galvu pieliek lietu virzīšanai uz priekšu jo daudzās dzīves jomās. Mums, latviešiem, pa mēli ir gan visziņi, tomēr visdažus literārās valodas vārdnīcā neatrast. Var jau būt, ka rakstnieka, žurnālista, skauta un filatēlista Kārļa Friča Kežbera (1914–2006) dēvēšana par visdari būtu pārspīlēta, tomēr daudzdaļa vārdu viņš ir nopelnījis godam. Savā gaŗajā mūžā Kežbers sarakstījis astoņpadsmit grāmatas, bijis redaktors vai redakcijas loceklis vairākos laikrakstos, bijis Latviešu Preses biedrības priekšsēdis, bēgļu laikos dibinājis apgādu, darbojies skautu un filatēlistu organizācijās, vadījis pastmarku un monētu veikalus, bet savā ģimenē bijis mīļš un gādīgs vīrs un trīs bērnu tēvs.

Ar ģenerāļa Kārļa Goppera fonda, Tukuma novada Domes un Kežbera ģimenes atbalstu šogad iznācis Kārļa Kežbera sarakstītais un daudziem fotoattēliem illustretais viņa dzīves stāsts. Kežbera mūža chronoloģija pamatos tāda pati kā daudzu citu trimdnieku šajos gados publicētajām atmiņām: Latvijā pavadītajiem bērnišiem un jaunības gadiem seko islaicīga uzturēšanās bēgļu nometnēs un beigās ražena rošišanās tālākas izceļošanas zemē, kas Kežbera – kā daudzu citu – gadījumā ir Amerikas Savienotās Valstis. Neparasts, tālab īpaši "svaigs", ir pastāstījums par Kežbera kā žurnālista iespaidiem vācu okupācijas laikā ar vācu varas iestāžu ziņu veiktajā ceļojumā uz Austrumu fronti – Volchovu, Ļeņingradas pievarti.

Grāmata piesātināta, domājams, daudziem vēl nezināmu fakti, kā arī pieņemamu, noraidāmu vai vietumis pat pretrunīgu uzskatu. Pēc Brīvības cīņām māte mazo Kārli aizvedusi Rīgā uz zvēru dārzu, «bet sarkano laikā visi dzīvnieki jau bija apēsti, pa zālīti stāģēja viena vienīga vāja stirniņa...» Vai vārdiņš "visi" iezīmētu pārspīlējumu? Vai Kārļa vērojumu apstiprina citi avoti? Kežbers augu mūžu neesot varējis sajūsmināties par *Straumēniem*, "patriarchālo valdīšanu". Vai tiešām *Straumēnu* saimnieka loma un izturēšanās pret saimi būtu tik visusvarīga, ka tā varējusi samaitāt attieksmi pret vienu no mūsu rakstniecības diždarbiem? Vai zinājāt, ka "vietā, kur tagad atrodas Brīvības pieminek-

lis, ilgus gadus – par nepatiku katram latvietim – atradās sarkana granīta cara pieminekļa pamati"? Vainu tajā, ka 1941. gada deportāciju veikšanā, šai "kauna darbā", krievus pavadījuši "vizdegunīgi, rupji un ļauni" latviešu komjaunieši, Kežbers saskata Bruno Kalniņa centienus savā laikā šos jauniešus izskolot par socialistiem.

Grāmatas redaktori Arnis Šablovskis un Līvija Baumanē-Andrejevska paveikuši lielu un vērtīgu darbu, dažādos gados un apstākļos pierakstītās Kārļa Kežbera piezīmes sakopojot vienā kaut cik viengabalainā sējumā, pievienojot paša Kežbera stāstījuma vairākus pēcvārdus un bibliogrāfiskos sarakstus, papildinot un aktualizējot biogrāfiskos datus parindēs.

Mēs, vēlākās paaudzes, esam ieradusies 1930. gadu otrās puses Latvijas sabiedrisko darbiniekus izdalīt ulmaniešos un Kārļa Ulmaņa oponentos jeb parlamentāriešos. Laika gaita nonivelējusi mīlu vai naidu pret vieniem un otriem, tāpēc ka labus tā mazāk labus cilvēkus ieraugām abās "nometnēs". Kārlis Kežbers, kā izskatās, bijis abām nometnēm pa vidu, tomēr pēckatā viņš Ulmaņa laikus cildina. Jaunos gadus viņi stipri ietekmējis skautu vadītājs Edgars Dunsdorfs, kurš "mācēja mīlēt Latviju, apzināt tās vēsturi, turēt to svētu". Taču Ulmaņa autoritārā režīma sākumā viņš neļaimīgi iemanevrē sevi situācijā, kur Politiskā pārvalde viņu kopā ar citiem šķietami opozicionāriem jauniešiem apcietina, neilgi

pēc tam gan atlaiž. Rūgti viņš saka: "15. maija režīms mani padarīja par valsts...ienaidnieku." (36.– 37. lpp). Tomēr nedz viņa apcietināšana, nedz Ulmaņa laika priekšrokas došana mazpulkiem pār skautiem, ar kuriem Kežbers bija aizdedzies, nepadarīja viņu par 15. maija režīma ienaidnieku no savas puses. Vecumdienās viņš raksta: "Visumā ar visu piedzīvoto un pārdzīvoto uzskatu Ulmaņa laikus kā spožus, skaistus gadus un Latviju – vēlāk trimdā – kā saules apmirdzētu, skaistu dārzu, kā tādu Ēdenes dārzu, kur dzīvoja brīvi ļaudis un kur jaunības dienas, neraugoties uz dzīves uzliktiem pārbaudījumiem, bija neaizmirstami skaistas." (45.)

Grāmatas izskaņā lasām, ka Kežbers rakstījis arī dzeju, tomēr reti tā esot publicēta. Seko kādā laikrakstā publicēta dzejoļa paraugs (*Pa asfalta gaitējiem lēnām slīd nāve...*), ko Kežbers pats diez vai būtu vēlējies redzēt savā publicētā grāmatā, jo tas skaidri parāda, ka dzejnieka talants viņā neiemīt.

Autora ilgie ASV nodzīvotie gadi dažbrīd (tomēr, gods kam gods, pavisam retumis) liek sevi manīt viņa vārdu izvēlē. 29. lappusē angļu valodas ietekmē "auditorijas" (t.i., klausītāju kopuma) vietā lietots vārds "audience", kas angļiski runājošiem var arī nozīmēt klausītāju kopumu, bet latviešiem vienīgi – oficiālu pieņemšanu jeb vizīti pie augstas amatpersonas. Parindēs datumu rakstībā konsekventi ieturēta ameri-

kāniskā secība: vispirms gadskaitlis, tad mēnesis, beigās mēneša diena. Latviešu lasītājiem Amerikā tas netraucēs, tomēr Latvijā un daudzviet citur pasaulē ierasta ir pretējā secība: sākumā mēneša diena, vidū mēnesis, beigās gads. Vai esam nupat sīkumaini? Tad jau tikpat nenozīmīgi ir atgādināt, ka neder vairs reiz pamatskolā apgūtā zināšana, ka pēdiņas pirms atkārtotas runas vai īpaši akcentējama vārda vai vārdkopas jāliek apakšā, turpretim pēc tā visa – augšā. Tagad viss augšā vien, augšā vien. Vai tas uz labu vai sliktu, bet pamazām no ierastām tradīcijām atraisāms un internacionalizējams.

Tā kā netrūkst pasaulē tādu mūsu ļaužu, kas, paši būdami citādi priekšzīmīgi latviešu kultūras un sabiedrības darbinieki, šo īpašību nepārnes uz saviem pēcnācējiem, sevišķi simpātiski izskan Kārļa Kežbera bērnu Daces Kežberes, Mārites Plūmes un Ziedoņa Kežbera rakstītais pēcvārds par viņu tēvu: *Saviem bērniem viņš iemācīja mīlestību un cieņu pret savu tautu, kultūru un valodu. Arī mēs esam centušies šo attieksmi nodot tālāk Kārļa Kežbera mazbērniem un mazmazbērniem. Virsrakstā itin aizkustinoši pēcvārdam likti vārdi: Aizgāja latvietis pasaulē tālu...*

Pa kādai Kārļa Kežbera grāmatai, bez šaubām, būs sameklējama vienā otrā Latvijas bibliotēkā, tomēr no trimdā izdotajām Latvijā neviena vēl pārpublicēta nav. Vārbūt laiks sarosīties?

LIGITA KOVTUNA

Pie Latvijas vēstures pirmavotiem

Latvijas Zinātņu akadēmijas (LZA) Baltijas stratēģisko pētījumu centrs, ko vada LZA viceprezidents, akadēmiķis Tālavš Jundzis, nule, 26. septembrī, aicināja uz kādas ļoti nozīmīgas vēstures grāmatas atklāšanu Latvijas Universitātes Akadēmiskajā bibliotēkā. Klajā nākusi 4. grāmata krājumu serijā, kas saucas "Nevardarbīgā pretošanās: Latvijas neatkarības atgūšana (1945–1991) dokumentos." Šai krājumā iekļauti 140 dokumenti par Latvijas neatkarības idejas uzturēšanu trimdā, un šie dokumenti aptver visas tās pasaules valstis, ko sau-

cam par latviešu mītnes zemēm. Lielākā daļa dokumentu ir pirmpublicācijas, un daudzi no tiem pētnieku rokās nonākuši tieši no "pirmavotiem", no trimdas tautiešu saglabātā krājuma. Tāpēc arī pirmos eksemplārus, aplausu un pateicības vārdu pavadīti, saņēma klātesošie Valdis Pavlovskis, savulaik ALA valdes priekšsēdis, Guntis Bērziņš, Ģirts Zēģers. Savās atmiņās par Latvijas neatkarības atjaunošanas laikā pieredzēto un darīto dalījās arī pašreizējais PBLA valdes priekšsēdis Jānis Kukainis, paverot skatu, kā tieši notika Amerikas tautiešu praktiskās aktivitātes, savā mītnes zemē iestājoties par Tēvzemes brīvību.

LZA prezidents prof. Ojārs Spārītis savā uzrunā izcēla trīs no 140 minētajiem dokumentiem, kas tapuši trīs dažādos vēstures periodos. (Kopškaitā pētnieku ziņā to bijis aptuveni 10 tūkstoši, kā teica krājuma sastādītāja un komentāru autore, jaunā zinātniece, LU doktorante Kristīne Beķere.) Proti: Valža Pavlovska 1990. gada 23. maijā ASV prezidentam Džordžam Bušam nosūtīto vēstuli sakarā ar viņa plānotajām sarunām ar Michailu Gorbačovu. "Mēs uzskatām, ka prezidenta Gorbačova rokās tagad ir atslēga, lai atrisinātu Baltijas konfliktu mierīgā un

kārtīgā veidā. Nosūtām Jums trīs ieteikumus Baltijas konflikta atrisināšanai, kurus mēs **godbijīgi** (izcēlums mūsu – red.) lūdzam stādīt priekšā prezidentam Gorbačovam tikšanās laikā." Un seko: 1. "(...) Baltijas valstis ir unikālas ar to, ka tām ir tiesiskas un morālas tiesības atjaunot savu neatkarību, kas tām tika atņemta 1940. gadā. (...) 2. Padomju valdībai jāpārtrauc politiskais un ekonomiskais spiediens pret Baltijas valstīm. (...) 3. Prezidentam Gorbačovam būtu jāpaziņo par formālu sarunu uzsākšanu ar Baltijas valstīm.

Kristīne Beķere

Grāmatas atvēršanas sarīkojumā LU Akadēmiskajā bibliotēkā // Foto: Jānis Brencis

(..) Ja viņš atsakās pieļaut Baltijas neatkarību, viņš var radikalizēt Baltijas iedzīvotājus, pastiprināt saspīlējumu un palielināt konfliktu un vardarbības iespējamību. Bet viņš neapturēs tiekšanos pēc neatkarības."

Otrais dokuments – Francijas vēstnieka Kanadā vēstule Francijas ārlietu ministram par Baltiešu federācijas Kanadā 1960. gada 5. jūlijā rakstīto vēstuli Chruščovam sakarā ar Baltijas valstu okupācijas 20. gadadienu. Tajā uzdoti seši konkrēti jautājumi, kas attiecas ne tikai uz latviešu, bet arī uz igauņu, lietuviešu un ukraiņu nacionālo grupu vadītāju kopīgo rezolūciju, kas pieņemta 1949. gada 11. jūnijā Hānavā, DP nometņu protesta manifestācijā un kas prasa atjaunot Eiropas un Āzijas tautas, kas tai laikā ir okupētas...

Grāmata paver plašu neatkarības atjaunošanas centienu un gājuma ainu, turklāt dokumenti ir apstrādāti atbilstīgi zinātnisko darbu standartiem, ir vēres un personu rādītājs. Pārliecinošs un vēsturiski nozīmīgs veikums. Un īsta "medusmaize" tiem, kas par vēsturi interesējas un spriež pēc pirmavotiem.

Par grāmatas iegādāšanās iespējām lūdzam sazināties ar redakciju.

Noslēgusies PBLA valdes sēde

(Turpināts no 1. lpp.)

PBLA priekšsēža vietiece Kristīne Saulīte publiski pateicās J. Kukainim par darbu PBLA un Latvijas labā, atklāšanas ceremonijā, ministru klātbūtnē, pasniežot viņam lielu sarkanbaltsarkanu rožu pušķi: "Latvietības saglabāšana ārzemēs neiederas nedz skaļos vārdos, nedz sauķļos, tā prasa neatlaidīgu, bieži vien neovērtētu un pašaiizdzīgu darbu. Vēlos izmantot šo īpašo iespēju, lai pateiktos šādam pašaiizdzīgu darba veicējam un izcilam Latvijas patriotam – PBLA priekšsēdim Jānim Kukainim. Paldies par viņa mīlestību pret Latviju un nesavtīgo darbu latvietības un Latvijas labā vairāku gadu desmitu garumā".

PBLA valde pieņemtajās rezolūcijās izteica savu atzinību un pateicību Latvijas valdībai par diasporas atbalsta līdzekļu palielināšanu gan kultūrai, gan izglītībai un šo līdzekļu iekļaušanu valsts pamatbudžetā.

Drošības jomā PBLA aicināja savas dalīborganizācijas darīt iespējamo, lai gādātu par Baltijas valstu drošību starptautiskajā arēnā un lai turpinātu ASV, Kanādas un Eiropas Savienības valstu militāro spēku līdzdalību Baltijas valstu drošības stiprināšanā. PBLA nosodīja Krievijas agresīvo

politiku, dezinformācijas kampaņas un militārās mācības, kas vērstas uz visas pasaules un sevišķi Baltijas un Austrumeiropas valstu brīvības un demokrātisko procesu destabilizēšanu. Valde iestājās par ASV, Eiropas Savienības un citu rietumvalstu sankciju turpināšanu pret Krieviju.

Pārrunājot dalīborganizāciju ekonomisko atbalstu Latvijai, PBLA atzinīgi novērtēja Latvijas valdības centienus veicināt ekonomiskos sakarus starp Latvijas uzņēmumiem un diasporas uzņēmumiem un īpaši atzīmēja Latvijas Goda konsula Čikāgā Roberta Blumberga, Amerikas latviešu apvienības un citu atbalstītāju iniciatīvu rīkot pasākumus kā "Spotlight Latvia" Čikāgā 2017. gada 26. oktobrī. Valde apstiprināja nākamā Pasaules latviešu ekonomikas un inovācijas foruma rīkošanu Valmierā 2018. gada jūnijā, kam arī Latvijas valdība jau paudusi atbalstu.

PBLA aicināja Latvijas valdību darīt visu iespējamo, lai mazinātu iedzīvotāju aizbraukšanu no Latvijas, veicinātu dzimstību un celtu iedzīvotāju labklājību.

Kultūras jomā PBLA valde pateicās Latvijas Republikas Kultū-

PBLA un Ārlietu ministrijas pārstāvji "reklamē" nākamos Dziesmu svētkus Kanādā, Toronto, 2019. gadā // Foto: Raits Eglītis

ras ministrijai un Ārlietu ministrijai par PBLA iesaisti Latvijas valsts simtgades svētku plānošanā un atzinīgi novērtē PBLA dalīborganizāciju aktīvu iesaisti šanos svētku sagatavošanā un svinēšanā Latvijā un savās mītņ-

zemēs. Valde nolēma rīkot PBLA Kultūras konferenci Cēsis 2019. gada 30. septembrī un 1. oktobrī Latvijas S imtgades zīmē.

Sēdes nobeigumā PBLA valde nolēma izveidot stratēģisko plānu organizācijas darba turpinā-

šanai nākotnē un veltīt speciālu darba kārtas posmu nākamajā valdes sēdē organizācijas darba izvērtēšanai, lai PBLA turpinātu pārstāvēt un vienot latviešus un dalīborganizācijas visā pasaulē kopējam darbam Latvijas labā.

Apspriežas Eiropas latvieši ... // Foto: Raits Eglītis

... un Kanādas latvieši // Foto: Raits Eglītis

Kristīne Saulīte un Jānis Kukainis ar pateicības ziediem // Foto: Raits Eglītis

PBLA delegācija pie Pasaules latviešu mākslas centra Cēsis

AIJA PELŠE

Ar lielu interesi sadomāju aizbraukt 2. septembrī uz reklāmēto devīto Austrumkrasta latviešu uzņēmēju saietu. Piedalījos šai sarīkojumā iepriekšējā gadā, un tas man izraisīja daudz pārdomu par latviešiem.

Valdas Rainey's māja atrodas Ņudžersijas Wayne pilsētā lielceļa malā. Tai ir viegli pašaut gaŗām, bet pēc otrās reizes mēģinājuma es šoreiz trāpīju iebrauktuvē. Kad ierados, man bija sajūta, ka esmu iebraukusi kādā mājīgā Kurzemes lauku sētā. Kuŗu katru brīdi man klukstēs visticīnas pie kājām. Aiz galvenās dzīvojamās mājas atrodas liela pļava – pietiekami plaša diviem vai pat trim volejbola laukumiem. No mājas līdz pļavas vidum bija izveidota taciņa paredzētajai modes skatei. Dārza galā ir kūpināšanas ceplis. Grezni saklātais galds ar saimnieces Valdas skābiem kāpostiem, pašzāvētiem visticīnu stilbiņiem, desiņām un kūpināto zivī valdzināja viesu apetīti. Ciemiņi bija atveduši arī groziņus piedevām. Alus, vīna un dzeramo arī nevienam netrūka.

Braucot šurp, kavējos senās atmiņās. Kā ir izmainījušies uzskati, kopš ieradāties ASV 1951. gadā! Toreiz retais letiņš iedrošinājās uzsākt savu uzņēmumu. Kā bērns, kādreiz dzirdēju pieaugušo sarunas: “Uzsākt

uzņēmuma dibināšana prasa milzīgu neatlaidību, risku, parādus un uzpurēšanos. Lielākā daļa mūsu vecāku strādāja par nosacītu algu pie kādas pazīstamas firmas vai iestādes. Latviešiem no seniem laikiem ir iepotēts negatīvs uzskats par veikala un naudas darījumiem. Mūsu literātūrā ir vairāki spilgti piemēri. Turklāt mums bija ieaudzināts neuzņemties parādus. Parāds nav brālis! Mūsu vecāki centās par visu maksāt skaidrā naudā. Kad sāka piedāvāt kredītkartes, mājas aizdevumus, tad pavērs iespēja financēt ko vairāk. Bet reti kāds uzdrīkstējās uzsākt savu uzņēmumu vai pats ražot savu izgudroto produktu. Varētu par šo tematiku veikt pētījumus.

Toties latviešu jauniebraucēju vilnis pēdējos nepilnos 20 gados sāk izdzēst šo stereotipu no mūsu senču vēstures. Vairāki nesenie iebraucēji bija piedzīvojuši finansiālo krīzi Latvijā un, atbraukuši šeit, iedrošinājās radīt savas firmas, lai tiktu uz zaļa zara.

Uzņēmīgai Valdai Rainey parasti veicas viss, ko viņa uzsāk. Ar tēru veidošanu, gatavošanu, modes skatēm! Viņas ietekme ir tikpat spēcīga valdes organizācijās, kuŗās viņa sastāv, kā, piemēram, Priedaines Ņudžersijas Latviešu biedrībā un arī Ņujorkas Daugavas Vanagos. Politika

ir iepazīstināt Amerikas uzņēmēju auditoriju ar biznesa sadarbības iespējām ar Latviju.

Dalību konferencē apstiprinājuši tādi vadoši Latvijas eksporta uzņēmumi kā *Latvijas Finieris* un ķīmiskās un tekstila rūpniecības uzņēmums *Valmieras stikla šķiedra*. Par Latvijas piedāvātajām iespējām transporta un loģistikas jomā konferencē izteicies *Latvijas dzelzceļa, airBaltic*

ferences rīcības komitejas priekšsēdis, Latvijas goda konsuls Iļinojas pavalstī Roberts Blumbergs esot paskaidrojis: “Mēs esam saņēmuši līdzdalības apstiprinājumu no daudziem Latvijas lielākajiem un inovatīvākajiem uzņēmumiem, kuŗi ir ieinteresēti sadarboties vai paplašināt sadarbību ar ASV.”

“Konference ir būvēta uz *win-win* principiem. Tā nodrošinās

priekšā dažādus cilvēkus, kuŗi īsumā pastāsta par saviem uzņēmumiem. Jolanta Mockus piedāvā savas preces *Jolantas Veikalā* Filadelfijā. Būvuzņēmējs Gilberts Kušins no *Euro Building Services, Inc.* izmanto latviešu darbaspēku. Viņam ir jau līgumi vairākās ASV pavalstīs. Aivis Rozentāls – akmeņkalis, galdnieks – jau strādā savā arodā kopš 1994. gada.

Katru gadu šai saietā Valdai Rainey notiek arī modes skate, lai izrādītu Valdas jaunākos tēpus. Tāpēc bija ieradusās vairākas profesionālas modeles (*Miss China*) un arī modes producenti *Joe Corbalis* un profesionāli fotogrāfi no Ņujorkas pilsētas. Ar mūzikas pavadījumu, gavilēm visi noskatījās jautro modes parādi un pēc tam vēl turpināja čalot par redzēto.

Jāpiemin, ka arī Eiropā notiek svarīgas konferences, lai veicinātu savstarpējas attiecības, dibinātu kontaktus ar Latvijas partneriem un Eiropas uzņēmumiem.

30. septembrī Daugavas Vanagu namā Londonā pieredzes apmaiņai pulcējās piecdesmit latviešu uzņēmēji un ekonomikas, investīciju un finanču jomu profesionāļi no Lielbritānijas, Norvēģijas, Luksemburgas un Latvijas, kas ir ieinteresēti pieredzes apmaiņā un ciešākā sadarbībā ar Latvijas partneriem no privātā un valsts sektora.

Lielbritānijas – Latvijas Uzņēmēju kluba (UKLBN) un Eiropas Latviešu apvienības (ELA) iniciētais Eiropas Latviešu uzņēmēju un profesionāļu forums tiecas stiprināt diasporas pragmatisku sadarbību ar Latviju un ieguldījumu tās izaugsmē. Foruma rīkotāja UKLBN valdes locekle Edīte Brauela stāsta: “Mēs vēlamies parādīt un veicināt diasporas uzņēmību, sadarbību un ieguldījumu Latvijā. Forums ir arī vieta, kur mūsu uzņēmējiem un profesionāļiem stiprināt savstarpējos kontaktus, apmainīties ar pieredzi un idejām, kā arī gūt praktiski noderīgu informāciju par attīstības iespējām savās nozarēs. Mēs esam maza, bet stipra tauta, un mums jāturas kopā – lai kur mēs dzīvotu.”

Bet 7. oktobrī Latvijas vēstniecībā Nīderlandē, Hāgā, notiks seminārs “Diaspora un radošās industrijas”.

Pasaules latviešu uzņēmēju un profesionāļu tīkls tiek veidots, skat.: <https://www.latviesi.com/kontaktbirza>. Lai stiprinātu sadarbību ekonomikā, zinātnē un izglītībā, esam izveidojuši latviešu produktu un pakalpojumu sniedzēju ārpas Latvijas tīklu. Jau šobrīd tajā ir publicēta informācija par vairāk nekā 250 latviešu uzņēmējiem pasaulē. Visvairāk pārstāvētās nozares ir profesionālie pakalpojumi, ceļojumi un naktsmājas, iepirkšanās un medicīna. Ja vēlaties būt ieskaitīti, sazinieties ar portālu latviesi.com.

Tā izskatās, ka latvieši beidzot būs pārdzīvojuši *klaušu laiku mentalitāti* un spēs paši noteikt savu likteni. Apsveicami!

Andris Teikmanis

Roberts Blumbergs

savu uzņēmumu? Kas tad es par veikalniēku?” “Priekš kam man tas vajadzīgs?” “Kur tad ņemšu kapitālu?”

Kāpēc pa visiem 50 trimdas gadiem tikai retais tautietis vēlējas būt pats savs kungs? Vai tad nav daudz svētīgāk pašam noītekt savu likteni, dibinot savu firmu vai radot pasākumu? Varbūt dažam trūka angļu valodas zināšanu, gudra padoma vai uzņēmības. Mūsu vecāki bija tikpat strādīgi, čakli un uzņēmīgi, bet nevēlējās ziedot gaŗas stundas savam uzņēmumam. Sava

arī viņai nav sveša. Nesen Valda uzsāka jaunu ēdnīcas uzņēmumu (*catering*) “*Golden Taste*” kopā ar jauneklīgo partneri Kristapu Zariņu.

Valda Rainey iepazīstināja klātesošos ar ievērojamiem viesiem. Galveno uzrunu teica Latvijas vēstnieks no Vašingtonas Andris Teikmanis. Viņš pastāstīja īsumā par paredzēto konferenci šā gada 26. oktobrī Čikāgā. Konference iecerēta, lai veicinātu ekonomisko sadarbību starp Latviju un ASV. ALAs izkārtojumā, “*Spotlight Latvia*”, kuŗas mērķis

un *Rail Baltica* vadošie pārstāvji. Vienlaikus konferencē plānota plaša pārtikas ražotāju pārstāniecība, kuŗu vidū būs *Amber Beverage Group, Orkla, Pure Food, Food Union, Aloja-Starkelsen* un citi uzņēmumi. Atsevišķa konferences sesija būs veltīta Latvijas IT sektoram un tā piedāvātajām iespējām sadarbībai.

“Ši ir pirmā šāda veida un līmeņa konference kopš Latvijas neatkarības atjaunošanas, kas notiek ASV ar fokusu uz ekonomiskās sadarbības veicināšanu starp Latviju un Ameriku.” Kon-

ferencē ASV uzņēmumiem iepazīties ar augstākās kvalitātes produktiem un pakalpojumiem, ko piedāvā Latvijas uzņēmumi, kā arī uzzināt par vienreizējām biznesa iespējām Latvijā, kuŗu skaitā minamas lielu infrastruktūras attīstības projektu, pakalpojumu centru un distribūcijas kanālu izveides iespējas Baltijas reģionā.” Roberts Blumbergs esot piebildis: “Savukārt Latvijas uzņēmumiem tā būs iespēja tikties un veidot kontaktus ar potenciāliem partneriem ASV.”

Turpinot saietu, Valda stāda

VIKTORS HAUSMANIS

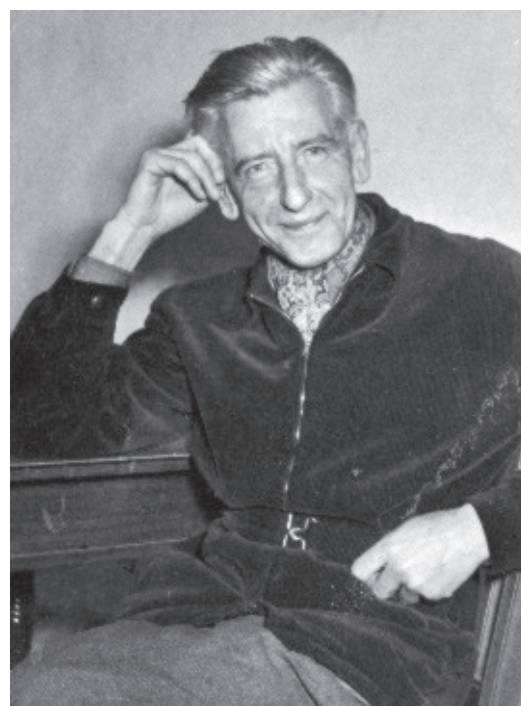
Šogad Latvijā esam dzīvojuši tādā pavisam divainā laikā: nebija ne lāgā ziemas, ne īstas vasaras – ja vienu dienu drusku uzspīdēja saule, nākamo atkal lija. Mums radio un televīzijā ir tāds labs laika pareģis – Toms Bricis, viņam var ticēt! Bricis solīja atvasaru, bet – tās kā nebija, tā nebija. Un tad svētdien, kad Rīgas Latviešu biedrībā notika Mārtiņa Ziverta lugas “Meli meklē meli” lasījums, tiešām spīdēja saule. Tā kā šogad esot varena sēņu raža, daudzi rīdnieki devās uz mežiem un siliem, taču kāda saime sanāca kopā Latviešu biedrības Līgo zālē, lai pasekotu līdz Ziverta lugas “Meli meklē meli” varoņu piņķerīgajām likstām, ko pieredzējušās režisores Ārijas Stūrnieces-Liepiņas vadībā atklāja Siguldas Tautas teātra aktieri. Skatītāju pulks nekāds dižais nebija, taču tajā varēju sasveicināties arī ar Mārtiņa Ziverta dēlu Andreju un mūsu laikrakstam uzticīgo daudzu rakstu autoru Eduardu Silkalnu, bet dažas dienas pirms tam piezvanīja un izrādes dalībniekiem veiksmi un labus panākumus novēlēja Ilze Ziverte. Interesanta sakritība mūs mudi-

nāja atgriezties pagātnē: 1953. gada 3. janvārī Mārtiņam Zivertam bija piecdesmitā dzimšanas diena, tai par godu Stokholmas Pilsoņu nama mazajā zālē notika viņa jaunās lugas “Meli meklē meli” pirmā izrāde, ko bija iestudējis Jānis Straume, bet vienu no lomām – Kaju – tēloja tā pati, nule kā veiksmi vēlējusi Ilze, tikai toreiz viņa bija vēl jauna meitene, uzvārdā Džiļleja. Tātad – brīnumi tomēr notiek!

Par to, ka dzimšanas dienai vajadzētu jaunu lugu uzrakstīt, Ziverts domāja jau gadu iepriekš: 1951. gads arī bija īpašs viņa dzīvē, jo tad pirms 20 gadiem pirmo reizi uz skatuves Nacionālajā teātrī uznāca viņa luga “Nafta”, un Ziverts sevi stingri apliecināja kā dramaturgs. Un – kā lai to neatgādinātu arī savā piecdesmitajā dzimšanas dienā! Taču vēl 50. gadu sākumā, Stokholmā dzīvojot, tas nepavisam nebija tik vienkārši, iecelojošajiem latviešu bēgļiem nekādi palsti toreiz izmaksāti netika, pašiem vajadzēja maksāt par dzīvokli, pašiem pelnīt iztiku, arī Zivertam nācās strādāt gan fabrikā, gan uz dzelzceļa, kraujot un lādējot vagonus, vēlāk viņš

strādāja Stokholmas Tramvaju pārvaldes naktis kasē. Diena pagāja darbā, pie lugu rakstīšanas Ziverts bieži vien varēja ķerties tikai naktīs; un tomēr tapa jauna luga, par ko vēstulē Osvaldam Uršteinam viņš rakstīja: “Viena parūgta komēdija man tiešām gatava. Ja man izdotos atbrīvoties no darba, bet tas man iespējams, tikai “saslimstot”. Esmu iejūdzies puteklainā un netirā darbā, kur man pat svētdienas jāstrādā. Luga, ko minēju, ir raksturkomēdija, tēlotāji – 2 dāmas un 2 kungi.” Topošā luga sākumā saucās “Rožu pelni”, bet tad ieguva nosaukumu “Meli meklē meli”.

Zivertam, rakstot šo un citas savas lugas, toreiz nācās ņemt vērā vairākus nosacījumus: tajā nevarēja būt vairāk par trīs vai četriem tēlotājiem, jo vajadzēja rēķināties ar amatieru trupu aktieru skaitu. Nākamā problēma bija – skatuves noformējums. Kur un kā sagādāt dekorācijas? Lai situāciju vienkāršotu un nesarežģītu, Mārtiņš Ziverts sāka kopt jaunu drama-

Mārtiņš Ziverts

tiska darba veidu un lugas notikumus ietilpināja vienā cēlienā, kas gan ilgst kā vairākcēlienu luga. Un tā tapa arī luga “Meli meklē meli” – ar pavisam divainu nosaukumu, ko var lasīt gan no sākuma, gan beigām.

Nekavējoties pie visām šīs lugas norisēm, gribu tik piebilst,

ka tajā ļoti strauji rit darbība, savelkoties kamolā, gūst komisku krāsojumu, jo par kaŗā kritušu uzskatītais Pliksals sameklē savu sievu Kaju, kas nu jau trīs gadus ir Murķeļa sieva. Ko darīt, kā problēmu atrisināt? Problēmu kamols savijas lielu lielais! Taču līdzās problēmas juridiskajam risinājumam izvērsas otrs – vispārcilvēcis-kais. Kopš kaŗa beigām pagājuši tikai astoņi gadi, taču dažu cilvēku apziņā nostiprinājusies pārliecība, ka visu var nopirkt, visu var atrisināt ar naudu. Bet – vai visu? Arī mīlestību? Lugā tēlotais Pliksals domā citādi. Un Mārtiņš Ziverts – arī. Viņš par lugu teicis: “Šo mazo komēdiju es pieskaitu vislabākajam, ko esmu rakstījis.”

Mārtiņam Zivertam ir taisnība – “Meli meklē meli” ir viena no īpaši veiksmīgi uzrakstītajām lugām, taču Latvijā profesionālajos teātros tā nekad nav iestudēta! Brīnumi notiek! Tagad tā vismaz divu stundu garumā atvērs un nodzīvoja Rīgā Latviešu biedrības Līgo zālē. Ziverts nav miris!

Vai Putins mēģinās iekosties arī Baltijas pīrāgā?

Plašsaziņas līdzekļos izskan viedokļi, ka tieši **Michailu Hodorkovski** Krievijas prezidents Vladimirs Putins uzskata par savu nopietnāko politisko oponentu.

Kas ir Hodorkovskis? Savulaik viens no bagātākajiem cilvēkiem pasaulē, naftas kompanijas *Jukos* īpašnieks ap 2003. gadu sāka izrādīt politiskas ambīcijas, kritizējot Kremļa varu un atbalstot Krievijas liberālo opozīciju, un drīz vien sekoja atbilde – Hodorkovski arestēja un apsūdzēja krāpšanā. Kamēr citi Krievijas oligarchi šajā laikā cits pēc cita patvērās ārzemēs, *Jukos* īpašniekam ne tikai atņēma biznesu, bet arī iesēdināja viņu cietumā, kur viņš pavadīja desmit gadus. Iespējams, šis laiks būtu vēl ilgāks, ja ne apstākļu sakritība, ka Putins 2013. gadā pirms Soču Olimpiskajām spēlēm vēlējas uzlabot savu starptautisko tēlu un parakstīja apzēlošanas rakstu. Pēc atbrīvošanas Hodorkovskis tūlīt pat pameta Krieviju – vispirms devās uz Vāciju, tad Šveici, bet tagad dzīvo Londonā. Ceļš uz Krieviju viņam šobrīd ir slēgts, jo tur, visticamāk, atkal gaidītu cietums. Par spīti pārdzīvotajam, viņš nav atmetis vēlmi mainīt Krievijas politiku, turklāt uzskata, ka pārmaiņām jābūt radikālām.

Latvijas Avīzes korespondents Māris Antonevičs Putina oponentu Hodorkovski “noķēra” Tallinā, kur notika Eiropas Parlamenta Tautas partijas grupas sanāksme, un palūdza viņam interviju. Hodorkovskis bija ie-

Michails Hodorkovskis // Foto: LETA

radies, lai Eiropas valstu deputātiem skaidrotu, ko var gaidīt no mūsdienu Krievijas. Populārajam biznesmenim un politiķim Antonevičs uzdeva daudz jautājumus – gan par Krievijas vēsturi, ekonomiku, Čečenijas “imperiju”, Krimu, gan arī par to, kas mūs satrauc visvairāk – Vai Kremlis mēģinās iekosties arī Baltijas pīrāgā? Šo intervijas daļu sniedzam mūsu laikraksta lasītāju ieskatam.

“Vairākus, ka Kremlis varētu uzbrukt Baltijas valstīm, es vēr-

viņu uztvert kā imperistu, kas to vien sapņo, kā sagrābt jaunas teritorijas. Viņa galvenais mērķis ir nodrošināt sev pilnīgu rīcības brīvību Krievijā. Taču tas nav iemesls atslābināties. Krimas gadījumā primārais nebija cīņa par jaunu teritoriju vai pretošanās iespējamajai NATO klātbūtnei Krimā. Tā bija cīņa par reitingu. Tā kā Putina popularitāte Krievijā 2013. gada beigās strauji kritās, Krimas aneksija ļāva šo situāciju lauzt. Tuvākajā laikā Krievijā nav gaidāms ekonomiskais uzplaukums, Putinam vēl ne reizi vien var rasties vilinājums iekšējās problēmas risināt ar kādas ārpolitiskas avantūras palīdzību. Eiropai ir vairākas vājās vietas, bet viena no būtiskākajām ir enerģētiskā atkarība. Vidēji situācija ir normāla, Krievijas daļa Eiropas enerģētiskajā

tīrū ir 20 – 30%, tomēr atsevišķās valstīs situācija ir diezgan drāmatiska.

Vēl viens drauds – **Putins ir sataustījis Rietumu vājās vietas informatīvajā laukā, kuŗas veikli izmanto, bet pagaidām ne Eiropa, ne ASV nav isti tam atradušas atbildi.** (Izcēlums mūsu – *Red.*) Varu teikt, ka Baltijas valstu politiķi Krieviju saprot ļoti labi. Pat neskatoties uz to, ka vairāk nekā 25 gadus mēs esam attīstījušies paralēlās realitātēs, pieredze un zināšanas nav zudušas. Es nevaru teikt, ka, piemēram, Vācijā būtu tikpat dziļa izpratne par Krieviju. Tur ir daudz mītu. Rietumos, protams, ir Krievijas eksperti, taču kopš aukstā kaŗa laikiem viņu ir kļuvis mazāk, kas traucē pilnvērtīgi saprast Krievijas realitāti.”

LETA
nacionālā informācijas aģentūra

Marijas iela 2, Rīga, LV – 1502

marketing@leta.lv

+371 – 672 225 09

www.leta.lv

MĀRIS BRANCIS

Burvīgā piektdienas dienā, kad pēc ilgstošajām lietavām visu Latviju apmirdzēja saule, iekrāsodama lapu kokus pagaidām vēl pelēcīgi dzeltenīgos toņos, lai drīz pievienotu tiem košākas krāsas, bija jādodas cauri teju visai Latvijai, lai būtu klāt ļoti nozīmīgā kultūras notikumā – 22. septembrī Madonas novadpētniecības un mākslas muzejā atklāja izstādi “Atgriešanās mājās”. Tajā piedalījās māte Erna Bērziņa, arī Dzelme, arī Ķikure (1906-2003) un divas viņas meitas tekstilmāksliniece Inese Birstiņa un gleznotāja Dzidra Mičele [Mitchell]. Izstāģājušas tālus jo tālus pasaules ceļus, kas tecējuši uz Vāciju, pa Austrāliju un Kanadu, viņas satiekas mājās, kurp atvedušas gan saknes, gan māte, kas nu jau ir aizsaulē.

Ļaudoniete Erna Bērziņa daļu mūža nodzīvojuši netālu no Madonas, bet, sava zīmēšanas skolotāja gleznotāja Jāņa Plases iedrošināta, dodas uz galvaspilsētu un iestājas Latvijas Mākslas akadēmijā. 1932. gadā ar ofortu “Daugava” viņa beidz Richarda Zariņa vadīto Grafikas meistarārbnīcu.

Cik var spriest no reprodukcijas, vērienīgā diplomdarba ainava ir tvērtā no ļoti augsta skatpunkta, lai parādītu Daugavas, mūsu likteņupes, plašo, rāmo plūdumu cauri Latvijai, mežu apaugušos krastus, varenos gubu mākonus debesīs un garo postu rindu. Jaušams, cik rūpīgi nostrādāts katrs vara plates kvadrāt-

Dzidra Mitchell. Veciem dieviem. 2011

centimetrs, radot poētiski romantisku dzimtenes tēlu.

Diplomdarbs atklāj, ka tās autorei ir Dieva dots talants stāstīt un rādīt, vajag tikai to attīstīt, taču tam neatliek daudz laika – pirmskaŗa Latvijas mākslā viņa paspēj ierakstīt tikai pirmos burtus.

Pēc studijām seko skolotājas darbs Ilūkstes valsts ģimnazijā, laulības, kad viņa iegūst jaunu uzvārdu – Dzelme, tad jau došanās bēgļu gaitās Vācijā un aizceļošana uz Austrāliju. Vācijā tiek neatlaidīgi vingrināta roka un acs, darināti arī oforti un linogriezumi. Pēckara gados zīmētas meitas, fiksējot viņas dažādos noskaņojumos un nodarbēs, arī māte un vīrs. Sevišķi izceļami mātes portretējumi, kuŗos ielikta visa mākslinieces sirds. Ar lielu

Erna Dzelme. Pašportrets. III

precizitāti atveidotas Vācijas un Austrijas kalnu ainavas, kas piesaista ar reālās pasaules tiešāmības attēlojumu.

Diemžēl vēlākajos gados grafikas dotumus Erna Bērziņa nevar tālāk pilnveidot, tādēļ viņa sāk rakstīt dzeju un stāstus, ko publicē ar uzvārdu Ķikure, godinot savu vecāku mājas Ļaudonā, Aiviekstes krastos. Šobrīd ar meitu gādību viņas arhīvs nonācis Madonā.

Tagad mājās atgriezušies ne tikai māte, bet arī viņas abas meitas. Kā šķiet, viņas visas trīs kopā nav uzstājušās vienā izstādē. Šī ir pirmā reize – tas vien jau ir notikums.

Vecākā meita Inese dzimusi vēl Latvijā. Viņa studējusi franču filoloģiju, bet tekstilmākslai pie-

Satikšanās mājās kopā

vērsusies tikai Kanadā 70. gados, sākumā auŗ, pēc tam aizraujas ar vilnas filcēšanu. Šī tehnika noved pie tā, ka Inese Birstiņa sāk radīt cilvēku figūras telpā un ar tām iegūst augstu novērtējumu. Madonā tās atrodamas visās četras izstāžu zālēs, papildinot mātes un māsas Dzidras zīmējumus un gleznas. Telpā izkārtotās figūras stāsta par transformēšanos, pārveidošanos. Varbūt var teikt, ka Ineses Birstiņas darbi ir par tapšanu, par paŗu tapšanas procesu, par to, kā kaut kas rodas. Māksliniece neko tieŗi nepasaka, viņa tikai dod mājienu, pārējais jāizdara skatītājam pašam, ņemot palīgos savu dzīves pieredzi un garīgo pasauli. Taču, kā mēs arī zinām, mākslinieks visbieŗāk tikai rada, nedomājot par kādiem noteiktiem mērķiem. Tādā gadījumā Inese Birstiņa varbūt ataino paŗu radišanas procesu, ir Dieva vietā tajās nozīmīgajās dienās, kad Viņš radīja pasauli un cilvēku?

Savukārt jaunākā māsa Dzidra Mičele (Mitchell) studējusi glezniecību, ar to arī visu laiku nodarbojusies. Par savu mākslu viņa saka: “Mani nodarbina doma palīst cilvēkam zem ādas viņa

esamības mirkli, kailums kā ek-sistences jautājums, laika sprīdis starp jūtām un rīcību, kas nenovēŗami sekos. Ŗis ir iespējamības acumirkļis... jebkuram vīrietim vai sievietei.” Kā redzams, viņām abām māsām patiesībā ir vieta un tā pati tēma – izzināt paŗu veidošanās, radišanas brīdi. Kādam var likties, ka mākslinieces forma ir pavirŗa, steidzīga, neno-teikta, taču Dzidras Mičeles gadījumā šādā formā arī atklājas viņas domas kustība no kaut kā uz kaut ko noteiktu, taču kas tas noteiktais īsti ir, to, lūk, arī pati autore droŗi vien nezina. Varbūt viņa pat negrib zināt, tikai attēlot Ŗo ielīšanu citā ādā.

Līdz ar izstādi tika atklāta Madonas novadpētniecības un mākslas muŗeja sarūpētā grāmata, kas veltīta ļaudonietei Ernai Bērziņai, Dzelmei, Ķikurei, “Atgrieŗšanās mājās”, pirmo reizi atklājot Latvijas mākslas cienītājiem viņas mazzināmās daiŗrades lap-puses, papildinot paskopo stāstīju-mu ar viņas dzejas rindām un fotogrāfijām un atklājot vēl vienas dzimtas dramatiskās lappu-ses 20. gadsimtā. Un tādu ir daudz. Varbūt pat katra.

ĪSZIŅAS

Latvijas Skolu muŗeju biedrība uzdāvināja Strautiņu pamatskolai grāmata “Jānis Greste. Fotostāsts”, kas izvēŗtās par svētkiem, jo nākamais Latvijas Republikas izglītības sistēmas pamatlicējs Jānis Greste (1876–1951) mācījies Strautiņu (Ķemera) pamatskolā, kur viņa tēvs strādāja par skolotāju. Literatūrzinātnieka A. Grāŗja veidots fotoalbums aptver visu J. Grestes biografiju, skolotāja, muŗeju darbinieka, literāta darbību un līdz Ŗim nepublicētus viņa zīmējumus. Grāmata izdota sadarbībā ar Skolu muŗeju biedrību, kur 500 eksemplāri tiek dāvināti skolām. Nopērkama arī grāmatnīcās.

Daugavpils Marka Rotko mākslas centrā līdz 13. oktobrim norisinās IV Starptautiskais tekstilmākslas un Ŗķiedru mākslas simpozījs, kurā piedalās mākslinieki: *Ellie Niblock (Īrija), Kasia Tons (Austrālija), Karina Korotkova (Latvija), Koenig Lucy (Vācija), Anouk Desloges (Francija/Kanāda), Julia Strikovska (Ukraina), Wonju Kim (Dienvidkoreja), Diane Lavoie (ASV), Sophie Lawniczak (Vācija).* **13. oktobrī plkst. 16** atklās viņu darbu izstādi.

Rīgā, Ventspilī, Liepājā, Valmierā, Daugavpilī, Jēkabpilī, Rēzeknē 7. oktobrī plkst. 12 notiks III Pasaules diktāta latvieŗu valodā rakstīšana. Pieteikšanās www.raksti.org, kur varēs rakstīt tieŗsaistē bez vecuma ierobeŗojuma. Tā mērķis ir veidot cieŗaku saikni ar ārzemēs dzīvojoŗiem latvieŗiem. Par diktātu atzīmes nelīks, bet norādīs kļūdas. Labākos apbalvos ar grāmatām no “Jāņa Rozes grāmatnīcās”. Jaunais Rīgas teātris ridziniekiem dāvinās biļetes uz teātra izrādēm. 2016. gadā diktātu 24 valstīs rakstīja 789 cilvēki.

Latvijas Pasts 6. oktobrī plkst. 16, svīnot 48. Pasaules pasta die-nu, rīko Latvijas pastkarŗu sūtiŗanas entuziastu tikŗanos – *NicePlace* (K. Barona ielā 21a, Rīgā). Ikvienam tikŗšanās dalībniekam nodroŗinās iespēju nosūtiŗ savu vēstījumu kādam vēstūļu draugam un iepazīt mākslinieces Zanes Ernŗtreites daiŗradi, kuŗa ir pastkarŗu un citu papīrlīetu dizaina autore.

Liepāŗas Tautas mākslas un kultūras centra jauktajam korim “Līva” – 80! Lielo jubileju nosvinēja Latvieŗu biedrības nama Lielajā zālē ar plaŗu koncertu, kas izskanēja ar J. Lūsēna “Karoga dziesma”, ko Jēkabs Ozoliņŗ arī Latvijas simtgades Dziesmu svētkos 2018. gadā Rīgā. Koris dibināts 1937. gadā. Ilggadējākie tā diriŗenti – kopŗ 1945. gada Valdis Vikmanis un no 1976. gada – Jēkabs Ozoliņŗ.

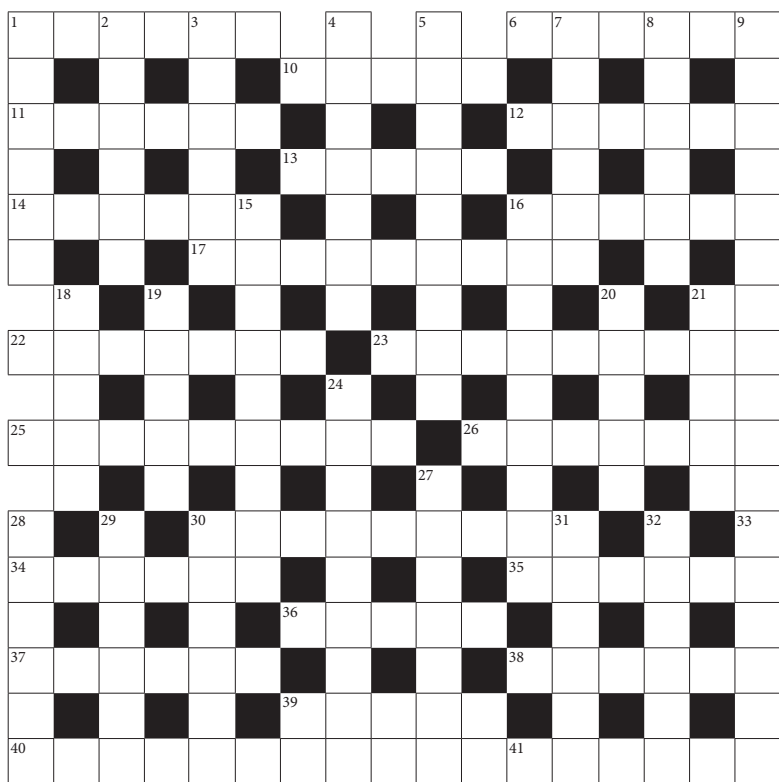
Latvijā no 16. līdz 22. oktobrim notiks “Labo darbu nedēļa”. Tā veltīta Latvijas valsts simtgadei un notiks sadarbībā ar Latvijas valsts simtgades jaunieŗu rīcības komiteju un Izglītības un zinātnes ministriju. Katram pašam ir iespēja rast ideju par Labo darbu vai iepazīties kādā no labodarbunedela.palidzesim.lv pieteiktajām rosībām.

Bauskas pilī 23. un 24. septembrī notika ikgadējā izstāde “**Latvijas vīnogas 2017**”, kas pirmo reizi risinājās ārpus Rīgas Dabas muŗeja. Lai gan arī vīnogu audzētājiem bija nelabvēlīgi lietainie laika apstākļi, tomēr varēja apskatīt 270 paraugus un 150 vīnogu Ŗķirnes. Bauskas novada vīnogu audzētājs Gatis Kuŗums viens pats demonstrēja 71 Ŗķirni. Ģirts Miķelsons no Īlscies iepazīstināja ar paŗa audzētām 66 vīnogu Ŗķirnēm. Vīnogu audzētāji apvienojuŗies Latvijas Vīnkopju un vīndaru biedrībā.

Īszīņas sagatavojuŗi **Valija Berkina**

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Sastādījis JĀNIS REVELIŅŠ (ASV)

5. Franču imperātors. 7. Alkatīgs. 8. Patērēt. 9. Kalsnas. 15. Dzintras Gekas grāmata par aizvestajiem bērniem “..... bērni”. 16. Senatnes lietu tirgotājs. 18. Dziesmu svētku dalībnieku kopa. 19. Tropiskais auglis. 20. Līgava (*sarunval.*). 21. Vilnas diegs. 24. Latvieŗu operdziedātājs, baritons (1896-1969). 27. Labdabīgs audzējs dažādos dziedzeraudos. 28. Datora sastāvdaļa. 29. Paralīze. 30. Ukrainas galvaspilsēta. 31. Valsts Ziemeļeiropā. 32. Mākslas vēsturnieks, gleznotājs (1896-1992). 33. Uzvarēt karā.

Krustvārdu mīklas (BL Nr. 36) atrisinājums

Līmeniski. 1. Abaks. 5. Amata. 8. Madaras. 9. Matrona. 10. Kamieļi. 12. Siet. 13. Skorpions. 14. Kori. 17. Skaists. 19. Obereks. 21. Mitra. 23. Starteris. 24. Parametri. 26. Sevra. 27. Lamatas. 30. Barakas. 33. Rīka. 34. Princeses. 35. Alpi. 38. Stileti. 39. Sausums. 40. Spināti. 41. Atoss. 42. Slava.

Stateniski. 1. Aptieka. 2. Acot. 3. Smalkas. 4. Katapults. 5. “Askānio”. 6. Alma. 7. Anemone. 9. Masas. 11. Ibiss. 15. Asistents. 16. Perimetrs. 18. Kārtula. 20. Kuprava. 21. Maiss. 22. Abava. 25. Sveiciens. 27. Liras. 28. Meksika. 29. Serviss. 30. Breksis. 31. Kalkuta. 32. Stils. 36. Veto. 37. Kuba.

Līmeniski. 1. Pilsēta Zemgalē. 6. Tīrīt ar Ŗķīdrumu. 10. Rūpes, vai viss izdosies labi. 11. Raizes (*sarunval.*). 12. Skuju koks. 13. Informēt. 14. Noplēŗama kontroles biļete. 16. Katoļu svētcēlnieku mērķis Latgalē. Zinātnieks, relatīvitātes teorijas izstrādātājs (1879-1955). 22. Noŗķirt. 23. Ŗķīdrums ar zemu sasalŗanas temperāŗtūru. 25. Grāmatas *Latvian Legion* au-

tors. 26. Novēŗēja Dieva gādību. 30. Datumu rādītājs. 34. Arājs ar tīrumā, samta svāŗki mugurā (*mīkla*). 35. Sievietes vārds (*maijā*). 36. Pilsēta Vācijā. 37. Augļu koki. 38. Dabaszinātnē. 39. Kaŗalaika atmiņu krājuma “Karogs vējā” autors. 40. Neveiklas. 41. Soļot. **Stateniski.** 1. Vārdi runai. 2. Apakŗveļa. 3. Klostera sieviete. 4. Tāds, kam trūkst rūpības.

XXVI Vispārējo latviešu Dziesmu un XVI Deju svētku deju lieluzveduma "Māras zeme" repertuāra precizēšanas seminārs Anglijā

Foto: Igors Mileika

Kavējoties atmiņās par choreografe, deju svētku virsvadītājas un tautas deju kopu vadītājas Latvijā Guntas Skujas viesošanos pie Lielbritānijā dzīvojošajiem tautiešiem – dejojot gribētājiem, atceramies, kā Londonas Daugavas Vanagu nama zāles parkets nedēļas vidū atkal piedzīvoja tautas deju ritmus – tecinus, polkas, palēcienus un galopus.

Lielākoties mūs, diasporas latviešus, uz tautas deju kopu mēģinājumiem atved dejojotprieks, latviskā gara uzturēšana un vēlme izkustēties lieliskā kompanijā un jautrā gaisotnē starp savējiem. Ne visi no mums ir pieredzējuši dejojotāji Latvijā labi zināmās, augsta līmeņa deju kopās, lai gan varam lepoties arī ar tādiem.

Tomēr, lai arī cik ilgi vai pavisam nesen katrs no mums būtu uzsācis latviešu tautas deju apguvi, mums tas ir neatsverams ieguvums, prieks un gods satikt choreografi Guntu Skuju. Sirsnīgs paldies šo mēģinājumu/meistarību organizatorei Avitai O'Donnell, kuŗa pati ir dibinājusi un vada Londonas Latviešu skolas bērnu tautas deju kopu, kā arī vidējās paaudzes tautas deju kopu "Jautrais pāris". Vareno kom-

paniju pirmajā mēģinājumā papildināja meistars Dr. Viktors Grigulis – Londonas latviešu tautas deju kopas "Londona dejo" dibinātājs un ilggadējs vadītājs. Šis bija Londonas dejojotājiem ļoti noderīgs un vajadzīgs treniņš. Gunta mūs sākumā labi izkustināja, iesildīja, bet pēcāk jau pievērsāmies konkrētiem deju soļiem un to niansēm.

Nedēļas nogalē turpinājās deju seminārs latviešu īpašumā Anglijas vidienē – *Straumēnos*, par tā atbalstīšanu īpašu paldies sakām arī Daugavas Vanagu priekšsēdim Aivaram Sinkam un Latviešu izglītības fondam Lielbritānijā. Semināru apmeklēja 92 diasporas dejojotāji no 10 dažādu Anglijas pilsētu deju kopām. Sestdien tika apgūta Dziesmu un Deju svētku deju lieluzveduma "Māras zeme" koprepertuāra deja "Pielūgsmē meitenei", kā arī pat tapa iemācīta pašas choreografe Guntas Skujas jauna E grupas deja – "Kristī mazus, kristī lielus". Pēcpusdienā dejojotāju bariņš paplašinājās un mācījāmies, pieslīpējām soļus deju kolāžai "Saved tos mājās pie Daugavas krastiem". Pēc spraigā mēģinājuma un maltītes turpinājās kopīga vakarēšana, kuŗā

neizpalika mūzika, danči un sarunas. Savukārt svētdien apgūvām C grupas dejas – "Vanags un irbe rotājās" un deju kollāžu "Visi ciema suņi rēja".

Kā pēc kopā pavadītā laika atzina pati Gunta Skuja, pozitīvākais bijis tas, ka bija patīkami un viegli ar mums strādāt, patika, ka visi, kuŗi bija ieradušies uz šo deju semināru, bijuši ieinteresēti iegūt jaunu pieredzi, jaunas zināšanas un vairāk izprast kaut ko no mums, mūsu kopām, gaida svētkos. Viņa arī saprot mūsu situāciju, ka ikdienā mums nav tik bieži un tik regulāri iespēja strādāt, trenēties, kā to dara Latvijas deju kopas, tāpēc choreografe vēl jo vairāk novērtē mūsu vēlmi vispār sanākt kopā un uzturēt latvisko kultūru un latviskumu šajā gadījumā caur tautas dejām.

Ja skatāmies vēsturē – latvieši

sāka dejojot jau sen, vēl pirms Kristus un rakstu valodas rašanās. Pēc tik saturīgas deju nedēļas nogales mums ir iedvesma teikt – tas turpināsies vēl ilgi. Uz tikšanos Vispārējos latviešu dziesmu un deju svētkos Latvijā 2018. gada vasarā.

Juta Rebaine,
TDK "Salinieki"
(Londona) dejojotāja

BRĪVĀS LATVIJAS kalendārs ceļā pie Jums!

IEGĀDĀJOTIES ŠO KALENĀRU, JŪS FINANCIĀLI ATBALSTĪSIT "BRĪVĀS LATVIJAS" IZDOŠANU. PĒRCIET SEV UN DĀVINIET DRAUGIEM, KOLLĒGĀM, BĒRNIEM!

KALENĀRA IZDOŠANU ATBALSTA DAUGAVAS VANAGU FONDS LIELBRITĀNIJĀ UN VIESNĪCA "RADI UN DRAUGI". TO DĀVANĀ SAŅEMŠ BIJUŠIE LEĢIONĀRI UN DV ORGANIZĀCIJAS SENIORI LATVIJĀ

Seko jiet reklāmai!

Sabiedrības integrācijas fonds

Publikācijas šai numurā sagatavotas ar Sabiedrības integrācijas fonda finansiālu atbalstu no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem.

SĒRAS

In Memoriam

ERNESTS DĪRIĶIS

Notinghamas DVF nodaļas ilggadējs valdes priekšsēdis, kasieris un revidents.

Dzimis Latvijā 1923. gada 10. janvārī, aizsaukts mūžībā Nottinghamā, Anglijā, 2017. gada 21. septembrī

No Tevis tik daudz bija ko gūt.
Tavas pēdas ir dziļas, tās nepazūd,
Mums atmiņās vēl ilgi
kopā būt ...

Viņu mīļā piemiņā paturēs
DVF Nottinghamas nodaļas saime un draugi Lielbritānijā

Brīvā Latvija

reklāmas cenas Latvijā

Cena – 1,15 eiro

par cm² ierāmējumā

Atlaides par reklāmas

publicēšanas biežumu:

- Atkārtojot vienu un to pašu reklāmu 2 reizes, paredzēta atlaide 10 % apmērā no parastās cenas.
- Atkārtojot vienu un to pašu reklāmu 3 reizes, – 15 % no parastās cenas.
- Atkārtojot vienu un to pašu reklāmu 4 reizes un vairāk, – 20 % no parastās cenas.
- PRIVĀTSĻUDINĀJUMIEM: 0,60 eiro par 1 cm² ierāmējumā.
- SĒRU SLUDINĀJUMS: **NB! 60 eiro**

Pasta adrese:

Gertrūdes iela 27

Rīga, LV - 1011

Tālrunis + 371 67326761

Tālrunis +371 67326784

Darba laiks:

Pirmdien – 9-17

Otrdien – 9-17

Piektdien – 9-15

BRĪVĀ LATVIJA

Latvijas reģ. nr. 1144.

Rietumeiropas latviešu laikraksts,

iznāk sestdienās, 48 reizes gadā.

Izdevēji: Brīvās Latvijas izdevēju kopa (BLIK)

Redaktore: Ligita Kovtuna
Brīvā Latvija redakcija – Gertrūdes iela 27, Rīga, LV-1011 (Darba laiks P.O: 9-17, Pk: 9-13)
Tāl. (redakcija) +371 67326761, +371 29439423,
Tālrunis: +371 67326784.
e-pasts: redakcija@brivalatvija.lv

Administrācija: Sarmīte Janovskis (admin.)
Lilac Cottage, 18 Lauds Road, Crick Northants.
NN6 7TJ. Tāl. 01788823438, fakss 01788822441.
Kārto visas sēru un citu sludinājumu maksas; pieņem Rietumu abonementus, izņemot Vācijas un Zviedrijas.

Pārstāvniecība Anglijā: Terēze Bogdanova, tāl.: 07788790952, e-pasts: tereze.bogdanova@inbox.lv

ABONEMENTA MAKSA:

Lielbritānijā: 6 mēnešiem GBP 75; 12 mēnešiem GBP 145. Samaksu ar čeku, PO vai naudā (ierakstītā sūtījumā) sūtīt laikraksta administrācijai (adresi sk. augšā), uz vārdu Brīvā Latvija. Maksājot Lielbritānijā par Latvijas gada abonementu GBP 40

Zviedrijā: 6 mēneši SEK 875; 12 mēneši SEK 1550.
NAUDAS PĀRVEDUMI: LETTERNAS RIKS-FÖRBUND I SVERIGE/BRĪVĀ LATVIJA (Wallingatan 34, 5 tr; S-111 24, Stockholm, Plusgiro 11 47 46 - 1). Paziņojumus, sludinājumus, reklāmu sūtīt uz Rīgas redakciju. Abonentu administratore +371 26134315, red. +371 67326761, e-pasts: redakcija@brivalatvija.lv

Naudas pārvedumi Vācijā: 12 mēn. – 155 eiro; 6 mēn. – 85 eiro; BL konts Lettische Gemeinschaft, Salzmannstr. 152, 48159 Münster. Postbank Hamburg. BLZ 200 100 20, konts IBAN: DE94200100200271751204, BIC: PBNKDEFF. Adrese abonēšanas jautājumiem: Nils Ebdens, Lettische Gemeinschaft in Deutschland e. V., Frankfurter Str. 54, D-35440 Linden, tāl. +49 6403 940933, e-pasts: info@lk-v.de

Citās Eiropas zemēs: 6 mēnešiem 85 eiro; 12 mēnešiem 155 eiro. Naudas pārvedumi ar čeku uz Brīvā Latvija (adrese kā augšā).

ASV un pārējās pasaules valstīs 6 mēnešiem USD 110,-; 12 mēnešiem USD 205,-.

Latvijā: 6 mēnešiem 33 eiro, 12 mēnešiem 55 eiro.

Digitālā avīze – 55 eiro 12 mēnešiem
Latviešu organizāciju un privātie sludinājumi maksā GBP 3,50 (EUR 6) par 10 mm augstu vienslejiņā platumā aizņemtu telpu. Sēru sludinājumi (10,6 cm x 7 cm) GBP 45. Zviedrijā – SEK 600.

Komerciālie sludinājumi €7 (EUR 12) par 1 slejas cm. Atlaides atkārtotām reklāmām.

Ar autora vārdu, iniciāļiem vai segvārdu parakstītos rakstos izteiktās domas nav katrā ziņā arī redakcijas domas. Par līdzstrādnieku honorāriem nepieciešama iepriekšēja vienošanās. Par publikācijas minēto faktu precizitāti atbild autors.

BRĪVĀ LATVIJA

Latvian Weekly Newspaper

published by the Latvian Publishers Association,

Gertrūdes iela 27, Rīga, LV-1011, Latvia

Iespiests: SIA EŅEKO, Rīga

SPORTS

SPORTS

SPORTS

Mairis Briedis uzvar ar Latvijas vārdu cimdā

(Turpināts no 1. lpp.)

Septembra pēdējā dienā pārpildītajā *Arēnā Rīga* naktī (!) no sestdienas uz svētdienu notika Maira Brieža cīņa ar Īrijā dzīvojošo Kubas bokseri Maiku Peresu. 11 000 skatītāju dedzīgi atbalstīja Mairi un aizturētu elpu gaidīja tiesnešu lēmumu. Vai Mairis būs spējis uzvarēt pašpārliecināto Peresu, kuŗš pirms cīņas preses konferencē bija teicis, ka Maira spēku zinot, bet atbraucis uz Rīgu tikai uzvarēt? Turklāt Briedim nācās cīnīties neierastā manierē – ar bokseri kreili. Sacensība sīvi ritēja 12 raundus un beidzās ar Brieža triumfu. Uzvaru viņam deva visi trīs tiesneši – 116:110, 115:111, 114:112. Šī cīņa bija pasaules boksa superserijas ceturtdaļfinālā par leģendārā Muhameda Ali vārdā nosaukto trofeju. Līdz ar uzvaru Briedis aizstāvēja pasaules čempiona jostu WBC versijā, iekļuva serijas pusfinālā un guva 23. uzvaru ringā.

Cīņa bija aizraujoša, notika divu spēkos līdzīgu bokseru cīkstēšanās, sagādājot boksa gardēžiem īstu saldo ēdienu. Pēc smagās cīņas un uzvaras, kuŗā Mairis guva kreisās uzacs asiņojošu ievainojumu, viņš sev ierastā manierē pateicās visiem, kas viņam tic un atbalsta: “Mani mīļie draugi, līdzjutēji (*skafas ovācijas*)! Bez jums nebūtu uzvaras. Redzējāt, cik smagi gāja, nesanaica pret kreili, pret šo spēcīgo valsti. Bet mūsu valsts ir visspēcīgākā, vislabākā! Sākumā nevarēju saņemt, bet mēs to izdarījām! 100% tā ir jūsu uzvara! Bez variantiem! Bija fantastiski, mēs to izdarījām.

Tas ir arī jūsu sasniegums. Šodien tā ir arī jūsu uzvara. Pateicos skatītājiem par lielo atbalstu. Vienmēr darām visu kopā. Bija fantastisks atbalsts, ko *Arēnā Rīga* un Latvijas boksa pasaule vēl nebija izjutusi. Pārrakstījām Latvijas boksa vēsturi.”

Mairis Briedis superserijas pusfinālā spēkosies ar ukraiņu, olimpisko čempionu Oleksandru Usiku, kuŗš savā ceturtdaļfinālā pārspēja vācieti Marko Huku. Uzreiz pēc preses konferences Mairis devās uz medicīnas iestādi sašūt saplēsto uzaci, bet viņa komanda jau var sākt gatavoties nākamajai cīņai ar Usiku, kuŗš arī ir kreilī (!) un kuŗam 13 cīņas pagaidām ir tikai uzvaras, tāpat kā Briedim 23 sacensībās.

Pasaules boksa Superserijas idejas autors un galvenais organizators Kalle Zauerlands sarunā ar ziņu aģentūru LETA sacīja, ka Maira Brieža un Oleksandra Usika cīņas vieta tiks paziņota ap-

tuveni šā mēneša beigās, kad notiks pēdējais ceturtdaļfināls. Viņš izteica lielu atzinību par lielo notikumu Rīgā: “Skatītāji parūpējās par sensacionālu un elpu aizraujošu gaisotni. Gaismu šovs un koncepts ir kas līdzīgs, ko mēs varam redzēt Lasvegasā. Superserijā tiek izmantots daudz vairāk gaismu nekā citos boksa sarīkojumos. Teicami izstrādāts sacensības scēnārijs var nenostādāt, ja skatītāji nespēlēja savu lomu. Tomēr šoreiz skatītāji spēlēja savu lomu. Pūlis nokaitēja gaisotni, radot spiedienu uz Briedi. Varēja redzēt, ka arī Peress no tā uzlādējas, padarot šo cīņu īpaši sīvu. Fantastiska atmosfēra! Rīga ir nonākusi uz pasaules boksa kartes. Pilsēta, no kuras nāk īsti cīnītāji. Brieža un Peresa dueli televīzijas ekrānos varēja noraudzīties apmēram 150 pasaules valstīs. ASV to varēja redzēt AT&T, kas ir viens no lielākajiem kanāļiem, Lielbritānijā

cīņu pārraidīja ITV. Dueli varēja vērot arī visā pārējā pasaulē – Dienvidamerikā, Afrikā, Austrālijā, Āzijā un citur. Tā bija laba reklāma Briedim, Muhameda Ali trofejai, kā arī Rīgai un Latvijai. Brieža un Usika cīņa notiks janvārī. Būs pusfināls, kuŗā tiks apvienotas divas čempionu jostas. Medijiem jau tagad ir gatavs stāsts, ko uzreiz izmantot, un nav jāmeklē promoteris, jo viss ir priekšā,” stāstīja Zauerlands.

Vēlēsim Mairim Briedim arī turpmāk sekmīgus viņa boksa cimdus!

EIROPAS SPORTA NEDĒĻAS SARĪKOJUMI

23. septembrī Rīgā pie Brīvības pieminekļa ar *BeActive* Futbola maratonu 12 stundu gaŗumā tiks atklāta Futbola diena un Eiropas Sporta nedēļa. Eiropas Sporta nedēļas Latvijā ietvaros visā Latvijā no 23. līdz 30. septembrim notika vairāk nekā 500 dažādi sportiski sarīkojumi, aicinot iedzīvotājus veltīt laiku sportiskām aktivitātēm, neatkarīgi no vecuma vai fiziskās sagatavotības līmeņa. Sportiskajos sarīkojumos piedalījās aptuveni

300 000 iedzīvotāju.

Futbols Brīvības pieminekļa pakājē 12 stundu gaŗumā pulcēja dažādu profesiju un gadagājumu spēlētājus – futbola spēlētājus gan leģendārās 2004. gada Latvijas futbola izlases (spēlēja Eiropas meistarsacīkšu finālā) spēlētāji, gan *Ghetto Football* superfināla dalībnieki, policisti, ugunsdzēsēji, politiķi, gan arī aktieŗi, dziedātāji un dažādu futbola skolu un klubu pārstāvji. Viena no neparastākajām turnīra spēlēm notika starp bioloģisko dviņu komandām.

Olimpiskās dienas centrālās notikums risinājās Rīgas Hanzas vidusskolā, kur vienkopus pulcējās 1000 dalībnieku. Rīts sākās ar sporta dienas svinīgo atklāšanu, Latvijas Olimpiskās komitejas (LOK) karoga pacelšanu un himnas atskaņošanu. Vairāki simti dalībnieku vienotās kopīgā rīta rosmē. Vingrojumus kompleksu bija izstrādājuši Rīgas Centra vidusskolas sporta skolotāji.

Šā gada olimpiskais vēstnesis vingrotāju rindās bija arī Latvijas bobsleja pilots Oskars Ķibermanis. Uzrunājot sporta svētku dalībniekus, viņš teica, ka tikai ar smagu darbu sportā ir iespējams gūt panākumus. Oskars aicināja jauniešus aktīvāk nodarboties ar sportu un nepavadīt pārāk daudz brīvā laika pie viedierīcēm.

P. Karlsons

PAZIŅOJUMI

ANGLIJA

Baltiešu jauno mūziķu koncerts *St Peter's Church, Kensington Park Road, London, W11 2PN* (tuvākā metrostacija *Notting Hill Gate*) sestdien, **21. oktobrī**, plkst. 15. Gadskārtējo koncertu rīko Baltiešu padome. Ieejas maksa £10, studentiem un pensionāriem £5.

DIEVKALPOJUMI

APVIENOTAJĀ LONDONAS LATVIEŠU EV. LUT. UN MIERA DRAUDZĒ

Svētdien, **8. oktobrī**, plkst. 14 Pļaujas svētku dievkalpojums ar dievgaldu. Dievkalpojumā piedalīsies Londonas latviešu koris, būs arī nodarbības bērniem. Svētdien, **22. oktobrī**, plkst. 14 Reformācijas dievkalpojums ar dievgaldu Ticības atjaunošanas svētku iezīmē.

ZIEMEĻANGLIJAS DRAUDZE, māc. D. Vāvere

Bradfordā, Vācu baznīcā (*The German Protestant Church*), *29 Great Horton Road, Bradford, BD7 1AA*, svētdien, **15. oktobrī**, plkst. 11 Pļaujas svētku dievkalpojums.

MANČESTERAS DRAUDZE, māc. D. Vāvere

Mančesterā, Vācu baznīcā (*Martin Luther Kirche*), *9 Park Road*,

Stretford, M32 8FE, svētdien, **8. oktobrī**, plkst. 13.30 Pļaujas svētku dievkalpojums.

Birminghamā, *All Saints baznīcā, Kings Heath, B14 7RA*, svētdien, **8. oktobrī**, plkst. 14.30 Pļaujas svētku dievkalpojums.

“Straumēnos”, Zaļajā zālē, *Catthorpe Manor, Lilbourne Road, Catthorpe, Lutterworth, LE17 6DF*, svētdien, **22. oktobrī**, plkst. 10 dievkalpojums.

AUSTRUMANGLIJAS DRAUDZE, māc. V. Vāvere

Pīterborovā, *St. Mark's Church Centre, Peterborough, PE1 2SN*, sestdien, **14. oktobrī**, plkst. 16 Pļaujas svētku dievkalpojums.

ZVIEDRIJA

Andreja Egliša Latviešu Nacionālais fonds (AELNF) Zviedrijā aicina atzīmēt fonda **70 gadu pastāvēšanu**, apmeklējot jubilejas koncertu un tam sekojošu saviesīgo vakaru sestdien, **14. oktobrī**, plkst. 16 Somu baznīcā, *Slottsbacken 2*, Stokholmas vecpilsētā. Uz jubilejas sarīkojumu aicina AELNF valde.

DIEVKALPOJUMI

Upsalas ev. lut. draudzes Pļaujas svētku dievkalpojums

svētdien, **15. oktobrī**, plkst. 16 Vindhemas baznīcā (*Vindhems kyrka, Vindhemsgatan 9, Upsalā*). Dievkalpojumu vadīs mācītāja Ieva Graufelde. Pēc dievkalpojuma draudzes namā sarīkojums. Visi mīļi gaidīti!

Stokholmas Sv. Ērika katoļu katedrāles kriptā svētdien, **22. oktobrī**, plkst. 12 latviešu dievkalpojums (*Folkungagatan 46*, pazemes vilciena pietura: *Medborgarplatsen*). Bīskapu kriptā atrodas zem katedrāles. Jāiet lejup, pa kreisi no katedrāles galvenās fasādes, līdz pirmajām puspagrābām durvīm labajā pusē).

Plkst. 15 **Svecīšu vakars** pie latviešu atdusas vietām Ziemeļu kapsētā. Adrese: *Katolska kyrkogården, Grind 6, Solna*. Ar 515. autobusu no *Odenplan* vai no Solnas stacijas līdz pieturai *Linvävarterpet*. Ar mašīnu pa E4 līdz *Linvävarterpet*.

VĀCIJA

Ludvigshāfenā, Svētā Ludviķa baznīcā, *Sankt Ludwig, Bismarck- un Wredestrasse* krustojumā, svētdien, **8. oktobrī**, plkst. 15 dievkalpojums. Kalpos mūsu draudzes mācītājs Rinalds Gulbis. Pēc dievkalpojuma sekos azāids ar groziņiem un draudzes pilns-

pulce draudzes telpās.

Minsteres latviešu ev. lut. draudzes Pļaujas svētku dievkalpojums ar dievgaldu svētdien, **8. oktobrī**, plkst. 10.30. LCM, *Salzmannstr. 152*, Minsterē. Kalpos prāv. Klāvs Bērziņš, pie klavierēm Judīte Bitāne. Bērniem nodarbības svētdienskopiņā. Pēc dievkalpojuma kafijas galds ar līdzi atnestiem našķiem! Visi mīļi lūgti un aicināti!

Esslingenā piektdien, **13. oktobrī**, paredzēts svinīgi atzīmēt archibīskapa prof. T. Grīnberga kapa atzīšanu kā Esslingenas pilsētas goda kapu. Norise: plkst. 16 pulcēšanās pie archibīskapa prof. T. Grīnberga kapa Esslingenas Plīnsavas kapos. Plkst. 16.30 dievkalpojums Diēnvidus baznīcā, *Suedkirche, Spitalsteige 3*, ar Virtembergas bīskapu Dr. O. July un archib. emer. Elmāru E. Rozīti. Plkst. 17.15 pieņemšana Diēnvidus baznīcas draudzes telpās. Piedalīsies Latvijas jaunā vēstniece Vācijā Inga Skujiņa un Esslingenas pilsētas pārstāvji. Visi laipni aicināti.

Lībekā, Lorenca baznīcā, **14. oktobrī** plkst. 14 dievkalpojums ar dievgaldu. Kalpo diak. L. Urdze, pie ērģelēm Liene Orinska. Pēc dievkalpojuma uzkodas.

Bekhofas latv. baznīcā (*Am*

Beckhof 44, Bielefeld) **15. oktobrī** plkst. 14.30 dievkalpojums ar dievgaldu. Kalpo diak. L. Urdze. Pēc dievkalpojuma kafijas galds draudzes namā.

Minhenes Latviešu luterāņu draudze ielūdz uz Pļaujas svētku dievkalpojumu ar dievgaldu svētdien, **15. oktobrī**, plkst. 12 Minhenē, *Augustinum Neufriedenheim Simeona kapella, Stiftsbogen 74, 81375 München*. Dievkalpojumu vadīs mācītāja Dr. Ilze Ķezbere-Hārle. Pēc dievkalpojuma sadraudzība tuvējā kafējnīcā. Mīļi aicināti latvieši ar radiem un draugiem no tuvienes un tālienes!

Memmingenā, Kristus baznīcā, *Dunantstr. 8*, svētdien, **22. oktobrī**, plkst. 11.15 dievkalpojums. Māc. Elmārs E. Rozītis. Sekos kafijas galds draudzes namā.

Oldenburgā, Ohmstedes baznīcas draudzes namā, *Butjadinger Str. 59*, **22. oktobrī** plkst. 11 dievkalpojums ar dievgaldu. Kalpo diak. L. Urdze, pie ērģelēm Dr. A. Rosenbergs. Pēc dievkalpojuma kafijas galds.

Hanoverā, Markus baznīcas draudzes namā, *Hohenzollernstr. 54*, **29. oktobrī** plkst. 14 dievkalpojums ar dievgaldu. Kalpo diak. L. Urdze. Pēc dievkalpojuma pārrunas pie kafijas galdā.